

İhracat-İthalat Yönetimi Ders Notları

Dr. Mustafa Emre Civelek

**Copyright © 2019 Mustafa Emre Civelek
Electronic (pdf) open access edition**

İthalat ve İhracat Yönetimi
İstanbul Ticaret Üniversitesi İşletme Fakültesi

I. Bölüm

Giriş

- Dış Ticaret kavramı
- Dış Ticarete taraflar ve fonksiyonları
- Bankanın rolü

Türk Parasını Kıymetini Koruma Kanunu

- Ülkemizde kambiyo denetleme sisteminin kaynağını oluşturan 1567 sayılı "Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkındaki" kanun 20.02.1930 tarihinde kabul edilerek 25.03.1930 tarih,1433 sayılı resmi gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

- Ülkemizde kambiyo denetleme sisteminin kaynağı, Amerikada başlayan ve kara Perşembe diye adlandırılan 1929 yılındaki borsa bunalımına dayanmaktadır. Bunalımın doğurduğu ekonomik sıkıntılar ülkemizde etkisi altına almıştır. Bu dönemde hızla sürdürülmekte olan altyapı yatırımları için yapılan ithalat ülkemizin ödemeler dengesinin bozulmasına neden olmuştur.

- Ek1-1 : TÜRK PARASININ KIYMETİNİ KORUMA HAKKINDA KANUN
- Ek1-2 :TÜRK PARASI KIYMETİNİ KORUMA HAKKINDA 32 SAYILI KARARA İLİŞKİN TEBLİĞ
- Ek1-3 :DAB ÖRNEĞİ

32 Sayılı Karar' da yapılan değişiklik

- Transit Ticaret: Alış bedellerinin tasarrufu serbest bırakılmıştır. Satış bedellerinin transferi bankalarca yapılacaktır. Kambiyo taahhüt takibi yapılması gerekmemektedir.

- İhracat Bedelleri: İhracat bedellerinin yurda getirilmesi ile ilgili yükümlülükler tamamen kaldırılmış ve kambiyo tahhüdünün takibi sona erdirilmiştir. Bankalardan ihracat alışı talep eden ihracatçı firmalardan başkaca bir belge aramaya gerek kalmaksızın sadece firma beyanı ile Gümrük Beyannamesine ilişkin bilgiler DAB'ne yazılabilecek ve fakat bankaların bu işlemlerden dolayı kambiyo mevzuatı açısından herhangi bir takip/ihbar bir sorumluluğu bulunmayacaktır.

- Peşin ihracat bedelleri: İhracatçı firma tarafından bedeli peşin olarak tahsil edilen ihracat bedellerinin tasarrufu da serbetir.

Ödemeler Bilançosu

- Belirli bir dönemde, bir ülkede yerleşik kişilerle, başka ülkede yerleşik kişiler arasında karşılıklı olarak yapılan tüm iktisadi işlemleri sistematik bir biçimde gösteren istatistik tablosuna o ülkenin ödemeler bilançosu (Balance of Payments) adı verilir.

Ödemeler Bilançosunun önemli kalemleri

- Cari işlemler hesabı
- Sermaye ve finans hesabı
- Rezerv varlıklar

Cari İşlemler Hesabı

- Genel mal ticareti (ithalat,ihracat,bavul tic. Vs.)
- Görünmeyen kalemler (Hizmet,navlun,turizm,işçi gelirleri vs.)

Sermaye ve finans hesabı

- Doğrudan yatırımlar,portföy yatırımları,diğer yatırımlar.

Rezerv Varlıklar

- Altın ve döviz rezervleri

Açık Bilanço Tedbirleri

- Devalüasyon
- Mali denetimler(kambiyo denetimi,gümrük vergileri,teşvikler,sübvansiyon)
- Ticari denetimler(kotalar,ithalat yasakları)
- Finansman

IMF

- 1944 yılında Bretton Woods toplantısında kurulması kararlaştırılmış ve 1947 yılında faaliyete geçmiştir.
- Amacı ödemeler dengesi bozuk olan ülkelere mali yardımlar sağlamaktır.
- Dış ticaret kısıtlamalarının azaltılması ve ülke parasının değerinin artırılması yönünde teşvikte bulunmaktadır.

Dünya Bankası

- 1944 yılında Bretton Woods'da kurulmuştur. Amacı az gelişmiş ülkelerdeki büyük tutarlı projeleri finanse etmektir.

GATT

- 1947 yılında yapılan ve ülkemizde dahil 47 ülkenin katıldığı anlaşmada gümrük vergilerinin zaman içinde kaldırılması hedeflenmiştir.

Gümrük Birliği

- Gümrük birliği ve serbest ticaret alanı arasındaki fark, gümrük birliğinde daha ileri ve daha yüksek düzeyde ekonomik bütünleşmenin arzu edilmesidir. Bu amaçla, gümrük birliği, (serbest ticaret alanı için olduğu gibi) malların devletler arasında serbestçe dolaştığı bir düzenlemeden ibaret değildir, fakat aynı zamanda, devletlerin üçüncü ülkelerle olan ticaret konusunda ortak bir ticari politika uyguladıkları bir düzenlemedir.

Dünya Ticaret Örgütü

- Çok taraflı ticaret sisteminin yasal ve kurumsal organıdır. WTO, hükümetlerin iç ticaret yasalarını ve düzenlemelerini nasıl yapacakları hususunda yasal bir çerçeve ortaya koymaktadır ve toplu görüşmeler ve müzakereler yoluyla ülkeler arasında ticari ilişkilerin geliştirildiği bir platformdur

EFTA

- **EFTA**, (Avrupa Serbest Ticaret Birliği) 3 Mayıs 1960 yılında Avrupa Birliği'ne bir alternatif olarak kurulmuş, günümüzde 4 Avrupa ülkesinin üye olduğu bir uluslararası ticaret örgütüdür. Kurucular dahil üyelerinin çoğu EFTA'dan ayrılarak AB'ye girmiştir.
- Üye ülkeler: Norveç, İsviçre, İzlanda ve Lihtenştayn'dir. Merkezi: Cenova'dadır. Norveç ve İsviçre EFTA'dan ayrılarak AB'ye girmek istememektedir.

Döviz

- Ülkelerin elinde bulunan madeni ve kağıt para şeklindeki bütün ülke paraları ve bu paralarla ödemeyi sağlayan her türlü hesap, belge vasıtaların tümüne döviz adı verilmektedir.

Efektif

- Kağıt para şeklindeki yabancı ülke paralarıdır.

Kambiyo

- Milli paranın yabancı paralarla ilgili işlemlerde kullanılmasıdır.

Konvertibilite

- Paraların diğer paralara ve altına hiçbir kısıtlamaya tabi tutulmaksızın çevrilebilmesine denir. Konvertibl paralar uluslar arası ödeme vasıtası niteliği taşır.

Kredi

- Bir bankanın bir kişiye nakit olarak bir parayı ödünç vermesi ya da kişiye kefil olmasına (yani kendi itibarını ödünç olarak ortaya koyması-gayrinakti) verilen isimdir.

Serbest Bölgeler

- Bir ülkenin sınırları içinde olmakla beraber, gümrük sınırları dışında kalan, mali ve ekonomik devlet düzenlemelerinin tamamen ortadan kaldırıldığı veya kısmen uygulandığı bölgelerdir.

Dış Ticarete Riskler

- Ülke Riski
- Kur Riski
- Ticari Risk
- Taşıma Riski

Ülke Riski

- Dış ticaret yapılan ülkede ekonomik, sosyal ve politik şartlarda meydana gelebilecek değişiklikler.

Kur Riski

- İthalatçı ülke para birimi ile ihracatçı ülke para birimi arasında uzun vadede oluşacak kur farklarının yaratacağı risktir.

Ticari Risk

- Borçlunu ödeme güçlüğüne düşmesi, devletleşmesi, kapatılması
- Karşı firmanın kötü niyetli olması

Taşıma Riski

- Çalınma
- Bozulma
- Çürüme
- Geç ulaşma
- Kaybolma
- Vs.

Force Majeure (Mücbir Sebep)

- Hukukta, bir sorumluluğun yerine getirilmesini kısmen veya tamamen, geçici veya daimi surette engelleyen, bu niteliği dolayısıyla sorumluluğu kaldıran veya yerine getirilmesini ve vadesini geciktiren veya sorumluluğun niteliğini değiştiren kişinin önceden beklemediği ve tahmin edemeyeceği, beklese ve tahmin etse bile engelleyemeyeceği dıştan gelen olağanüstü nitelikte bir olay, olgu veya durumdur.

Kanun No. 1567
Kabulü: 20.2.1930

TÜRK PARASININ KIYMETİNİ KORUMA HAKKINDA KANUN

Madde 1-

Kambiyo, nukut, esham ve tahvilat alım ve satımının ve bunlar ile kıymetli madenler ve kıymetli taşlarla bunlardan mamul veya bunları muhtevi her nevi eşya ve kıymetlerin ve ticari senetlerle tediyeyi temine yarıyan her türlü vasıta ve vesikaların memleketten ihracı veya memlekete ithalinin tanzim ve tahdidine ve Türk parasının kıymetinin korunması zımında kararlar ittihazına Bakanlar Kurulu salahiyetlidir.

Madde 2-

Bu kararlar (Türk Parası Kıymetini Koruma) başlığı altında Resmi Gazete ile ve Hazine Müsteşarlığının bağlı bulunduğu Bakanlığın münasip göreceği diğer neşir vasıtalarıyla neşir ve ilan olunur.

Şu kadar ki kararların yürürlüğe girmesinde Resmi Gazete ile yapılacak neşir ve ilan esas olup bu gazete ile neşredilen kararlar başka vasıtalarla neşir ve ilan edilmiş olsun olmasın metinlerinde mer'iyet tarihi varsa o tarihten yok ise Resmi Gazete ile neşredildiğinin ertesi gününden itibaren Türkiye'nin her tarafında yürürlüğe girer.

Madde 3-

a) Bakanlar Kurulunca 1 inci maddeye göre alınan kararlara aykırı hareket eden veya bu kararlarda belirlenen yükümlülüklerini yerine getirmeyen gerçek ve tüzel kişiler ikimilyar liradan yirmibeşmilyar liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılırlar.

Ancak, karara aykırı fiil 1 inci maddede yazılı kıymetlerin izinsiz olarak yurttan çıkarılması veya yurda sokulması mahiyetinde ise eşya ve kıymetlerin rayiç bedeli kadar, teşebbüs halinde bu bedelin yarısı kadar ağır para cezasına hükmolunur. Yakalanan eşya ve kıymetler, fiil teşebbüs derecesinde kalsa dahi, müsadere olunur. Yakalanamadığı için müsadere edilemeyen eşya ve kıymetlerin rayiç bedeli kadar ağır para cezasına hükmolunur.

b) Her türlü mal, kıymet, hizmet ve sermaye ithal ve ihraç edenler veya bu işlere aracılık edenlerden bu işlemlerinden doğan alacaklarını 1 inci maddeye göre alınan kararlardaki hükümlere göre yurda getirmeyenler yurda getirmekle yükümlü oldukları kıymetin rayiç bedelinin yüzde beşi tutarında ağır para cezasıyla cezalandırılırlar.

Ancak, yargı kararının kesinleşmesinden önce alacaklarını yurda getirenlere, bu maddenin (a) bendinin birinci paragrafındaki hükümler uygulanır.

c) İthalat, ihracat ve diğer kambiyo işlemlerinde döviz veya Türk parası kaçırmak kastıyla muvazaalı işlemlerde bulunanlar, kaçırdıkları kıymetlerin rayiç bedeli kadar ağır para cezasıyla cezalandırılırlar.

Muvazaalı işlemlere teşebbüs edenler hakkında hükmolunacak para cezası kaçırmaya teşebbüs edilen kıymetin rayiç bedelinin yarısından az olamaz.

d) Bu madde uygulamasında dövizlerin rayiç bedelinin tespitinde, suç tarihinde geçerli döviz alış kurları uygulanır.

Hükmolunacak para cezasına, suç tarihi ile tahsil tarihi arasındaki süreler için 6183 sayılı Kanuna göre tespit edilen gecikme zammı oranında, para cezası ile birlikte tahsil olunmak üzere, gecikme faizi uygulanır. Gecikme faizinin hesaplanmasında ay kesirleri nazara alınmaz.

e) Yukarıdaki bentlerde yazılı suçların tekrürü halinde verilecek cezalar iki kat olarak hükmedilir.

Madde 4-

Bakanlar Kurulunca 1 inci maddeye müsteniden ittihaz edilecek kararlara aykırı hallere ait takip ve duruşma meşhut suçların muhakeme usulü hükümleri mucibince yapılır. Bu davaları rüyet edecek mahkemelerle bu mahkemelerin kaza çevreleri Adalet ve Hazine Müsteşarlığının bağlı bulunduğu Bakanlıklarca müştereken tayin ve ilan olunur. Cumhuriyet savcıları, doğrudan doğruya veya Hazine Müsteşarlığının bağlı bulunduğu Bakanlık veya tanzif edeceği mercilerin yazılı müracaatı üzerine mezkur kanun hükümlerine tevfikan takibe geçerler.

Kararlara aykırı fiillere sair suretlerle ittila hasıl eden Cumhuriyet savcıları hemen Hazine Müsteşarlığının bağlı bulunduğu Bakanlık veya tanzif edeceği mercileri haberdar ederek keyfiyetin tetkikini talep edebilirler.

Cumhuriyet savcıları ve mahkemelerce umumi hükümlere tevfikan takibat icrasına zaruret görülen hallerde takip ve duruşmaya üç günden fazla fasıla verilemez.

Cumhuriyet Savcılıkları ve mahkemeler bu Kanun hükümlerine istinaden cereyan edecek takip ve duruşmalarda bilirkişi dinlenmesine lüzum gördükleri takdirde münhasıran resmi bilirkişi listesinde isimleri yazılı kimselerden seçecekleri bilirkişilerin rey ve mütalaasını alırlar. Resmi bilirkişi listeleri her yargı çevresi için dokuzar kişiden aşağı olmamak üzere Türkiye Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliğinin mütalaası alınmak suretiyle Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı tarafından tespit olunur.

Hazine Müsteşarlığının bağlı bulunduğu Bakanlık, Bakanlığın veya tanzif edeceği mercilerin Cumhuriyet savcılığına yazılı müracaatta bulunmasıyla müdahil sıfatını iktisap eder.

Madde 5-

Bakanlar Kurulunca ittihaz olunacak karara muhalif hareketler için 1447 numaralı kanunla sair kanunlarda yazılı ceza hükümleri cari olmayıp bu kanundaki cezalar tatbik olunur.

Ek madde 1- Maliye müfettişleri ile Maliye müfettiş muavinleri, hesap uzman ve yardımcıları, Hazine kontrolörleri ve stajyer Hazine kontrolörleri ve kambiyo murakabe mercileri bu kanun hükümlerine aykırı hareket edenler hakkında tetkikat ve tahkikat yapmak ve tahkikat sırasında suç emareleri bulunursa maznunlar ve suçla ilgisi görülenler nezdinde Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun zabıt ve arama hakkındaki hükümleri gereğince muamele ifa etmek salahiyyetini haizdirler.

Ek madde 2- Muhacir ve mültecilerin İskan Kanununun 31 inci maddesi haricinde, menkul ve gayrimenkul mallarının bedeli ve ellerindeki nakitler karşılığında yapacakları ithalat bu kanun hükümlerine tabidir.

Hariçteki servetlerin tevsik şekli, getirilecek malların cins ve nev'i ile ithal için müracaat zamanı ve Hazine Müsteşarlığının bağlı bulunduğu Bakanlıkca verilecek müsaadelerin geçerlik süresi ve konuyla alakalı diğer hususlar ayrı bir Bakanlar Kurulu Kararı ile tesbit olunur.

Bu Kanun yürürlükte kaldığı müddetçe İskan Kanununun 32 nci maddesinin ithal edilecek eşyaların cins ve nev'ini tahdit ve tayin eden hükmü ile 33 üncü maddesi uygulanmaz.

Ek madde 3- Bu Kanuna aykırı fiilleri ihbar edenlerle suç delillerinin tesbitinde hizmeti görülenlere, hangi hallerde ikramiye verileceği ve verilecek ikramiyenin miktar ve nispeti Bakanlar Kurulu kararı ile tesbit olunur.

Ancak verilecek ikramiyenin miktarı, bu kanun mucibince hükmolunacak para cezalarından tahsil edilecek miktarın % 45 ini geçemez.

Ek madde 4- Bu Kanuna göre gerçek ve tüzel kişiler hakkında hükmolunacak para cezalarıyla 1 inci maddeye göre alınan kararlar uyarınca tahsili gereken alacaklar hakkında 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır.

Ek madde 5- Bu Kanunun 1 inci maddesine göre Bakanlar Kurulunca alınan kararlarda lehe değişiklik yapılması veya bu kararların yürürlükten kaldırılması hallerinde; değiştirilen veya kaldırılan kararlara aykırı davranışta bulunmuş olanlar hakkında, failin lehine olan kararlar ve kanun hükümleri tatbik ve infaz olunur.

Madde 6-

Bu Kanun neşri tarihinden üç sene müddetle muteberdir.*

Madde 7-

Bu Kanun hükümlerinin icrasına Bakanlar Kurulu memurdur.

TEBLİĞ

Hazine Müsteşarlığından:

**TÜRK PARASI KIYMETİNİ KORUMA HAKKINDA
32 SAYILI KARARA İLİŞKİN TEBLİĞ
(TEBLİĞ NO: 2008-32/34)**

Amaç

MADDE 1 – (1) Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Karar gereğince tesbiti Bakanlığa bırakılan konular bu Tebliğ ile düzenlenmiştir.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Tebliğ, 11/8/1989 tarih ve 20249 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Karara istinaden hazırlanmıştır.

Türk parası ve döviz

MADDE 3 – (1) Merkez Bankası Türk parasının değerini piyasa şartlarına göre belirleyebilmek için gerekli önlemleri alır.

(2) Merkez Bankası ve bankalar uluslararası piyasalarda döviz ve Türk parası ile ilgili işlemleri yapabilirler.

(3) Konvertibl ve konvertibl olmayan dövizler Merkez Bankasınca tespit edilir.

(4) Türkiye’de yerleşik kişilerce ilgili transferlerin bankalar ve PTT aracılığıyla yapılması kaydıyla, yurt dışında bulunan bankalar ile bulunduğu ülkenin mevzuatına göre döviz alım satımına yetkili bulunan kuruluşlardan döviz alınması ve bunlara döviz satılması serbesttir.

Efektif ve dövizli natik çekler

MADDE 4 – (1) Bankalar, yetkili müesseseler, PTT ve kıymetli maden aracı kuruluşları;

a) Kendilerine ibraz edilen dövizli natik çekler karşılığında bankacılık teamüllerine uygun olarak kısmen Türk parası ve kısmen efektif veya tamamen efektif ödemesinde bulunabilirler.

b) Efektif veya dövizli natik çekleri bankacılık teamüllerine uygun olarak aynı ve ayrı cins efektiflerle değiştirebilirler. Bankalar ve PTT bunları döviz olarak yurt dışına havale edebilirler.

Döviz mevcutları

MADDE 5 – (1) Bankalar, yetkili müesseseler, PTT, kıymetli maden aracı kuruluşları ve aracı kurumların döviz mevcutlarının Merkez Bankasına devrine ilişkin oran ve esaslar Merkez Bankasınca belirlenir.

Kıymetli maden ve taşlar

MADDE 6 – (1) İlgili mevzuatta öngörülmesi veya ilgililerce talep edilmesi halinde; dahilde işleme izin belgesi, dahilde işleme izni, hariçte işleme izin belgesi ve hariçte işleme izni kapsamında veya bu rejimler haricinde dış ticaret işlemlerine konu olan kıymetli maden ve taşlar ile bunlardan mamul eşyanın üzerine markaları ile ayarını gösteren damga basılır ve kıymetli eşyaya ilişkin sertifika düzenlenir.

(2) Kıymetli maden ve taşların ayarına ilişkin ekspertiz raporu Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğüne veya bu Genel Müdürlükçe yeterlilikleri onaylanan özel ayar evleri ile eksperlerce düzenlenir.

Transit ticaret

MADDE 7 – (1) Transit ticaret satış bedellerinin tasarrufu serbesttir.

Peşin Döviz

MADDE 8 – (1) Peşin döviz karşılığında ihracatın 18 ay içinde gerçekleştirilmesi zorunludur. Ancak, gemi inşa ve ihraç (hazır gemi hariç) bedeli olan peşin dövizlerde bu süre 24 aydır. Dahilde İşleme İzin Belgesi ve Vergi, Resim ve Harç İstisna Belgesi kapsamında ihracat, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlerle ilgili olarak sağlanan peşin dövizlerin kullanım süresi belge süresi (ek süreler dahil) kadardır.

(2) İade edilen veya süresi içinde ihracatı gerçekleştirilemeyen peşin dövizler prefinansman hükümlerine tabi olur. Prefinansman hükümlerine tabi hale gelen peşin dövizlerin, ihracat taahhüt sürelerinin ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde uzatılması halinde, alıcının muvafakat etmesi kaydıyla kullanım süreleri de verilen ek süre kadar uzatılmış sayılır.

(3) Alıcıdan temin edilen prefinansman peşin döviz hükmündedir.

Yurt dışından menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarının alım satımı

MADDE 9 – (1) Döviz transferlerinin bankalardan yapılması kaydıyla yurt dışındaki mali piyasalarda işlem gören menkul kıymetlerin, diğer sermaye piyasası araçlarının, vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri dahil her türlü türev araçlarının alım satımı Sermaye Piyasası Kurulu tarafından yetkilendirilmiş yurt içinde veya yurt dışında bulunan aracı kuruluşlar aracılığıyla yapılır.

Yurt dışına sermaye ihracı

MADDE 10 – (1) Türkiye’de yerleşik kişiler, yurt dışında şirket kurmak, mevcut şirketlere ortak olmak veya şube açmak için yaptıkları ilk nakdi ve/veya aynı sermaye ihracını müteakip üç ay içerisinde, Müsteşarlığın internet adresinde yer alan (EK-1) yurt dışına sermaye ihracına ilişkin bilgi formunu açıklamalar doğrultusunda doldurarak Müsteşarlığa gönderirler.

(2) Sermaye ihracı gerçekleştiren Türkiye’de yerleşik kişiler, her takvim yılını müteakip üç ay içerisinde Müsteşarlığın internet adresinde yer alan bilgi formunu, formda istenilen bilgileri ve yapılan transferleri güncelleyerek Müsteşarlığa gönderirler.

(3) Türkiye’de yerleşik kişiler, tasfiye edilen veya devredilen yurt dışındaki şirket, ortaklık ve şubelerinin durumu hakkında, tasfiye sürecinin sona ermesini veya devredilmesini müteakip en geç üç ay içerisinde, Müsteşarlığa bilgi verirler.

Krediler

MADDE 11 – (1) Türkiye’de yerleşik kişiler, yurt dışından sağladıkları kredileri bankalar aracılığı ile kullanırlar. Ancak;

- a) Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt dışındaki işleriyle ilgili olarak yurt dışından sağladıkları krediler,
- b) Türkiye’de yerleşik kişilerce ihracat kredi kurumlarından veya ihracat kredisi garanti kuruluşlarının garantisi kapsamında yurt dışından sağlanan ve doğrudan yurt dışındaki ihracatçı firmaya ödenen krediler,
- c) İhracat kredi veya garanti kuruluşu olmamakla birlikte, nakit kredi yerine malın peşin alımı ve vadeli finansman desteği sağlayan yurt dışındaki kalkınma bankalarından sadece mal ithaline yönelik sağlanan krediler,
- ç) Türkiye’de yerleşik kişilerce yurt dışından gemi satın alınması amacıyla yapılacak ithalat kapsamında sağlanan krediler,

için bu şart aranmaz.

(2) Türkiye’de yerleşik kişilerce yurt dışından temin edilen kredilerin kullanımı için borçlunun, kredinin vadesi, faiz oranı ve benzeri bilgileri içeren kredi sözleşmesi ile birlikte kullanıma aracılık eden bankaya başvurması gereklidir.

(3) Türkiye Cumhuriyeti adına Hazine Müsteşarlığınca borçlu veya garantör sıfatıyla yurt dışından sağlanan kredilerin yurt içi veya yurt dışında kullanımına ilişkin esas ve usuller Müsteşarlıkça belirlenir.

(4) Döviz kredilerinin alınma ve verilmesinde lehte ve aleyhte doğacak kur farkları ilgililere aittir.

(5) Yurt dışından sağlanan prefinansman kredilerinin vadeleri azami 18 aydır.

(6) Gemi inşa ve ihracının finansmanı amacıyla kullanılacak kredilerin (hazır gemi hariç) vadesi 24 aydır. Dahilde İşleme İzin Belgesi ve Vergi, Resim ve Harç İstisna Belgesi kapsamında ihracat, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlerin finansmanı amacıyla sağlanan kredilerin vadeleri belge süresi (ek süreler dahil) kadardır.

(7) Yurt dışından sağlanan prefinansman kredileri ile Türkiye’deki bankalarca ihracat ve döviz kazandırıcı faaliyetlerin finansmanı amacıyla kullanılan döviz kredilerine ilişkin taahhüt sürelerinin ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde uzatılması halinde, prefinansman amirinin veya krediyi kullandıran bankanın muvafakat etmesi kaydıyla, bu kredilerin vadeleri verilen ek süreler kadar uzatılmış sayılır.

(8) Bankalar birbirlerine, bankacılık teamülleri çerçevesinde doğrudan veya uluslararası sendikasyona katılım yoluyla, vade sınırı bulunmaksızın döviz kredisi açabilirler.

(9) Bankalar, Türkiye’de yerleşik kişilere yatırım mallarının ithalatının finansmanı için açtıkları döviz kredilerinin üçte birine kadar işletme ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla döviz kredisi açabilirler.

(10) Bankalar, Türkiye’de yerleşik kişilere, kredi kartlarını yurt dışındaki harcamaları için \$50.000.-lık limit içerisinde rotatif kullanırlar. Ancak hesap bakiyelerinde \$50.000.-lık limit üzerinde oluşacak depasmanın 30 gün içerisinde kapatılması gerekir.

(11) Bankalar ve faktoring şirketleri tarafından ihracatçıların doğmuş veya doğacak alacaklarının devralınması suretiyle ihracatçılara döviz üzerinden fon kullanılabilir.

(12) Türkiye’de yerleşik kişilerce yurt dışında pay sahibi olduğu ortaklıklara, yurt dışındaki ana şirkete ve grup şirketlerine döviz veya Türk Lirası kredi açılabilir.

(13) Bankalarca yurt dışında yerleşik kişilere açılacak döviz ve Türk Lirası krediler Türkiye’deki mevduat hesaplarına yatırılmak suretiyle de kullanılabilir.

(14) Özelleştirme ihalelerine katılan Türkiye’de yerleşik kişiler veya yurtdışında yerleşik kişiler ile Türk ve yabancı firmaların katılımı ile oluşturulan ortak girişim gruplarına, ihale bedelinin finansmanı amacıyla bankalarca döviz kredisi açılabilir.

Kamu kurum ve kuruluşları tarafından temin edilen kredilerin bildirim

MADDE 12 – (1) Hazine’nin geri ödeme garantisi olmadan dış kredi anlaşması yapan;

- a) 5018 sayılı Kanunun (II) sayılı cetvelinde bulunan Özel Bütçe Kapsamındaki İdareler,
- b) Kamu iktisadi teşebbüsleri ve bağlı kurumları,
- c) Özel hukuk hükümlerine tâbi olmakla beraber sermayesinin yüzde ellisinden fazlası kamuya ait olan kuruluşlar,
- ç) Fonlar,
- d) Kamu bankaları, yatırım ve kalkınma bankaları,
- e) Büyükşehir belediyeleri, belediyeler ve bunlara bağlı kuruluşlar ile sair yerel yönetim kuruluşlarının,

yurt dışından sağladıkları ve ithalatta vadeli ödeme şekilleri dışındaki bir yıldan (365 gün) uzun vadeli kredi anlaşmaları ile bu kurum ve kuruluşların yap-işlet-devret, yap-işlet ile işletme hakkı devri ve benzeri finansman modelleri çerçevesinde Hazine yatırım garantisi kapsamında gerçekleştirilmesi öngörülen projeler için sağlanan ve ithalatta vadeli ödeme şekilleri dışındaki bir yıldan (365 gün) uzun vadeli kredi anlaşmalarını bu Tebliğ’in eki Ek:2’de yer alan Kredi Bilgi Formu ve Ek:3’de yer alan Kredi İzleme Formu ile birlikte, Dış Finansman Numarası (DFN) alınmasını teminen, anlaşma tarihinden itibaren 30 gün içinde Müsteşarlık Dış Ekonomik İlişkiler Genel Müdürlüğü’nden alınan ön izin ile birlikte, Kamu Finansmanı Genel Müdürlüğü’ne göndermeleri zorunludur. Söz konusu kurum ve kuruluşlar tarafından sağlanan kredilere ilişkin kullanımlar, ana para geri ödemeleri, faiz ve diğer ödeme bilgileri, geçmiş tüm bilgileri de içerecek şekilde, Ek:3’de yer alan Kredi İzleme Formu ile birlikte gerçekleştirme tarihinden itibaren 10 gün içinde bankalar ile kredi borçlusu tarafından Müsteşarlık Kamu Finansmanı Genel Müdürlüğü’ne gönderilir.

(2) Kurum ve kuruluşların, Hazine geri ödeme garantisi altında, gerçekleştirilmesi öngörülen projeler tahtında yurtdışından sağladıkları ithalatta vadeli ödeme şekilleri dışındaki bir yıldan (365 gün) uzun vadeli kredilere ilişkin olarak imzalanan anlaşmalar çerçevesinde borçlu kurum ve kuruluşlarca gerçekleştirilen kullanımlar, anapara geri ödemeleri, faiz ve diğer ödemeleri, geçmiş tüm bilgileri de içerecek şekilde bu Tebliğ’in ekinde (Ek:3) yer alan Kredi İzleme Formu ile işlem tarihinden itibaren 10 gün içinde bankalar ile kredi borçlusu kurum ve kuruluşlar tarafından Müsteşarlık Kamu Finansmanı Genel Müdürlüğü’ne gönderilmesi zorunludur.

(3) Kurum ve kuruluşların Hazine’nin kısmi garantisi altında sağladıkları krediler için de gerçekleştirilen kullanımlar, anapara geri ödemeleri, faiz ve diğer ödemeleri, geçmiş tüm bilgileri de içerecek şekilde bu Tebliğ’in ekinde (Ek:3) yer alan Kredi İzleme Formu ile işlem tarihinden itibaren 10 gün içinde bankalar ile kredi borçlusu kurum ve kuruluşlar tarafından

Hazine garantili ve garantisiz kısımları için ayrı ayrı hazırlanarak Müsteşarlık Kamu Finansmanı Genel Müdürlüğü'ne gönderilir.

Kişisel sermaye hareketleri

MADDE 13 – (1) Kişisel borçlar, armağan, hediye, bağış, çeyiz, gelin veya güveyin karşı tarafa verdiği para, miras, veraset veya kalan mal, göçmen işçilerin kendi ülkesindeki borçlarının tasfiyesine yönelik ödemeler ve göçmenlerin varlıkları kişisel sermaye hareketleri kapsamında değerlendirilir.

Yurt dışı müteahhitlik hizmetleri

MADDE 14 – (1) Müsteşarlık yurt dışı müteahhitlik hizmetlerinin ülke yararına geliştirilmesi ve desteklenmesi amacıyla ilgili kamu ve özel kuruluşlardan bilgi toplanması ile bunlar arasındaki bilgi paylaşımı ve koordinasyona katkıda bulunmak için gerekli tedbirleri almaya yetkilidir.

Süreler

MADDE 15 – (1) Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkındaki 32 sayılı Karar ile söz konusu Karara ek olarak yayımlanacak kararlarda ve bunlara ilişkin tebliğlerde belirtilen hak doğurucu ve hak düşürücü ve uyulmaması aykırılık oluşturan sürelerin hesaplanmasında işlemin yapıldığı gün hesaba katılmaz. Ancak, hesaplanacak sürelerin son günü resmi tatile rastlarsa, süreler izleyen ilk iş günü çalışma saati sonunda biter.

(2) Süreler gün olarak ifade edilmiş bulunduğu takdirde ilk gün (işlemin yapıldığı gün) hesaba katılmaz. Günler ertesi gündün hesaplanmaya başlanır ve süre son günün çalışma saati sonunda biter.

(3) Süreler ay olarak gösterildiği takdirde sürenin bitimi, izleyen ayların işlem tarihine tekabül eden tarihteki günün mesai saati sonudur. O ayda işlem tarihine tekabül eden bir gün bulunmuyor ise sürenin bitimi ayın son günüdür.

(4) Süreler yıl olarak belirlendiği takdirde ise sürenin bitimi, izleyen yılların işlemin yapıldığı ay ve tarihe tekabül eden ay ve tarihteki günün çalışma saati sonudur.

Usul ve müşterek hükümler

MADDE 16 – (1) Türk parası kıymetini koruma hakkında kararlar ve bu kararlara ilişkin tebliğler uyarınca Merkez Bankasınca çıkarılan genelgeler tebliğ hükmündedir.

(2) Bu Tebliğde öngörülenler dışında kalan haller Müsteşarlıkca incelenip sonuçlandırılır.

Yürürlükten kaldırılan mevzuat

MADDE 17 – (1) 9/2/2007 tarih ve 26429 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 2007-32/33 sayılı Tebliğ yürürlükten kaldırılmıştır.

Lehe hükümler

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Yürürlükten kaldırılan tebliğler hükümlerine göre başlamış olup henüz sonuçlanmamış işlemler, ilgili tebliğ hükümlerine tabidir. Ancak aksine bir hüküm olmadıkça bu Tebliğ'in ilgililer lehine olan hükümleri uygulanır.

Yürürlük

MADDE 18 – (1) Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 19 – (1) Bu Tebliğ hükümlerini Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan yürütür.

DÖVİZ ALIM BELGESİ

REFERANS :CDE-YU52654 SERİ NO : B
SIRA NO :058461 İST :01001 DVZ :USD/254,557.08
İŞLEM NO :006355 İST :01200 DVZ :USD/ 15,250.00
ŞUBE KODU : 38/01 İST :01213 DVZ :USD/ 550.00

DÖVİZİ SATAN KİŞİNİN / KURULUŞUN
ÜNVANI / ADI, SOYADI :X LTD.ŞTİ. İSTANBUL TÜRKİYE

SATIN ALINAN DÖVİZİN / EFEKTİFİN
GELDİĞİ ÜLKE :A.B.D.
GELİS NEDENİ :FİİLİ İHRAÇ +180 İÇİNDE İHR.ALIŞI
İHR NAVLUNU (KARA HAVA DENİZ)
TİCARİ SİGORTA GELİRLERİ
DOVİZ CİNSİ :USD
UYGULANAN KUR :1.675.000,
TUTARI :USD270,357.08
TL KARŞILIGI :TRL452,848,109.00
USD KARŞILIGI :270,357,08

İHRACATIN ŞEKLİ : KESİN
TESLİM ŞEKLİ : CIF
DÖVİZİN ÖDEME ŞEKLİ: AKREDİTİF
DÖVİZİN GELİŞ ŞEKLİ: HAVALE

GÜMRÜK ÇIKIŞ BELGESİNİN
TARİHİ :01.10.2002
NUMARASI :1727322
ÇIKIŞ KAPISI :ERENKÖY ÇIKIŞ GÜMRÜK MÜD.
TAAHHÜT BELGE NO :
DÖVİZ MİKTARI :270,357,08/USD XYZ BANK A.Ş.
MAL CİNSİ :ÇELİK BORU GENEL MÜDÜRLÜK
İMALATÇI :KENDİSİ
-MÜŞTERİ NÜSHASI-

İthalat ve İhracat Yönetimi
İstanbul Ticaret Üniversitesi İşletme Fakültesi

II. Bölüm

ICC ve Amaçları

- 1919 yılında ABD'nin Atlanta şehrinde uluslararası bir Konferans'da Belçika, Fransa, İtalya, İngiltere ve ABD'nin öncülüğünde ilk temelleri atılmıştır.

- Birinci Dünya Savaşının bitiminde ekonomide bozulan dengeleri yeniden sağlamak, savaşın kötü etkilerini bertaraf etmek gayesiyle böyle bir oluşum gerçekleştiren devletler, ICC'nin amacını; "Himayecilikle mücadele, uluslararası ticaretin ve işbirliğinin geliştirilmesi, özel teşebbüsün güçlendirilmesi, uluslararası iş dünyasının gerektirdiği şartların düzeltilip standart hale getirilmesi" şeklinde tanımlamışlardır.

- Daha sonra bu amaç daha da gelişerek piyasa ekonomisinin desteklenmesi, uluslararası platformda iş dünyasının her yönüyle temsil edilmesi, ekonomik sorunların çözümünde çaba harcanması, iş dünyası ve uluslararası organizasyonlar arasında diyalog kurulması gibi konularda faaliyetler geliştirilmiştir.

Uluslararası Satış Sözleşmeleri Teslim Şekilleri

- Uluslar arası ticaret prosedürünün ilk adımı taraflar arasında yapılan bir sözleşmedir. Sözleşmede alıcı ile satıcı arasında, üzerinde anlaşmaya varılması gereken en önemli konulardan birisi de malların nasıl teslim edileceği, bir başka ifade ile malların teslimi ile ilgili olarak ortaya çıkacak yükümlülükleri kimin üstleneceğidir.

Teslim ile ilgili yükümlülüklerde nelerin kastedildiğini sıralayalım

- Satıcı, malları hangi noktaya getirdiğinde yasal olarak alıcıya teslim etmiş sayılacaktır ?
- Malların satıcıdan alıcıya taşınması sırasında doğacak masraflar alıcı ile satıcı arasında nasıl paylaşılacaktır
- Taşıma sırasında kayıp ve hasar rizikolarını kim üstlenecektir?

- Bu sorulara taraflar arasında yapılan yazılı sözleşmede çok ayrıntılı cevaplar verilebilir. Ancak doğal olarak alıcı ve satıcının hak ve yükümlülüklerini bütün detayları ile sözleşmeye aktarmak çok zordur. Üstelik bu durumda bile sözleşmede kullanılan terimlerden tarafların aynı şeyi anlayıp anlamadığı da belli olmayacaktır.

- EK2-1:SÖZLEŞME ÖRNEĞİ

INCOTERMS 2010

- Uluslararası Ticaret Odası'nın 2010 yılında yayımlayarak 01.01.2011 tarihinden itibaren yürürlüğe koyduğu broşürdür. INCOTERMS 2000 broşürünün yerini almıştır.

- Bu broşür sayesinde teslim ile ilgili koşulları bütün ayrıntıları ile yazmak yerine üç harften oluşan bir kısaltmanın sözleşmeye konulması çoğu zaman yeterli olmaktadır.

INCOTERMS'ün Kapsamı

- Incoterms hiç bir zaman taşıma sözleşmeleri ile ilgilenmez. Taşıma sözleşmeleri tamamen taşıyıcı ile yükletici arasında oluşturulur ve şartlarında yükleyici ile taşıyıcı arasında belirlenir.

- Uluslararası bir satım işleminin gerçekleştirilebilmesi için, ihracat ve ithalatçıların birden fazla sözleşme imzalamaları (öneğin alım-satım sözleşmesi, taşıma sözleşmesi, sigorta sözleşmesi, ve finansman sözleşmesi vb..) gerekir. Incoterms, bu sözleşmelerden sadece birisi ile alıcı - satıcı arasında imzalanan satım sözleşmesi ile ilgilenir. Diğer sözleşmeler Incoterms'in kapsamı dışında kalır.

Kategoriler

- 1.Grup E EXW Ex Works
- 2.Grup F FCA Free Carrier
- 3.Grup C FAS Free Alongside Ship
- 4.Grup D FOB Free On Board
- 1.Grup E CFR Cost & Freight
- 2.Grup F CIF Cost, Insurance & Freight
- 3.Grup C CPT Carriage Paid To
- 4.Grup D CIP Carriage and Insurance Paid To
- 1.Grup E DAT Delivered At Terminal
- 2.Grup F DAP Delivered At Place
- 3.Grup C DDP Delivered Duty Paid

Hatalı Kullanım Örneği

Mal bedeli	\$ 1.000.—
Navlun	\$ 50.—
C.F. İstanbul	\$ 1.050.—

Hatalı Kullanım Örneği

Mal bedeli	\$ 1.250.—	\$ 1300 F.O.B. New York
Limana nakil	\$ 50.—	
Navlun	\$ 100.—	
C. F. Roma	\$ 1.400.—	

7 dikiş makinası	\$ 7.000.—	\$ 7.500 FOB New York
Limana nakil	\$ 350.—	
Yükleme	\$ 150.—	
Deniz navlunu	\$ 400.—	
Sigorta	\$ 200.—	
C.I.F. Londra	\$ 8.100.—	

1 adet dışı koltuğu	\$ 1.850.—	
Navlun	\$ 150.—	
Sigorta	\$ 75.—	
C.I.F. İzmir	\$ 2.075.—	

Diğer Kısaltmalar

- **Stowed**: İstiflenmiş. Örneğin FOB stowed. İstifleme masrafları satıcıya ait.
- **FO (Free Out)**: Boşaltma masrafları hariç
- **FIO (Free In and Out)**: Yükleme ve boşaltma masrafları hariç.
- **FIOS (Free In and Out and Stowed)**: Yükleme, boşaltma ve istifleme Masrafları hariç.

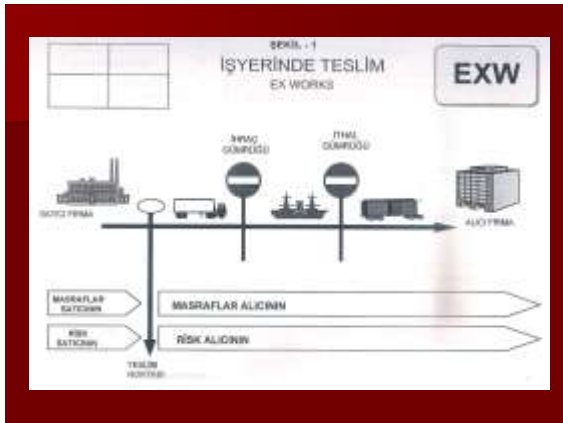
- **FIOT (Free In and Out and Trimmed)**: Yükleme, yüklerin dengelenerek istiflenmesi ve boşaltma masrafları hariç
- **LANDED**: Karaya çıkarılmış, boşaltma masrafları navluna dahil

Taşıma Biçimlerine Göre

- Sadece deniz ve su yolu (nehir/ kanal) taşımasında:
FAS, FOB, CFR, CIF
- Tüm taşıma türlerinde:
EXW, FCA, CPT, CIP, DAT, DAP, DDP

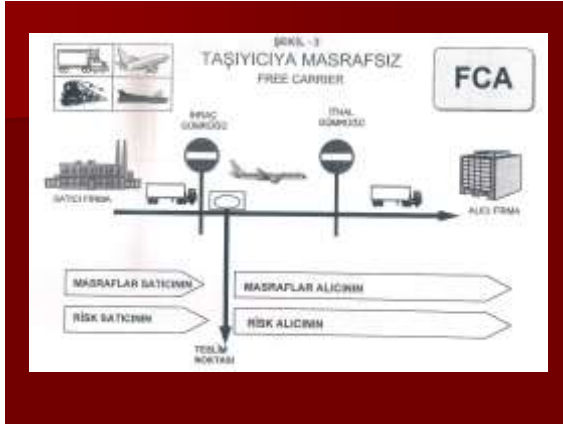
EXW

- Satıcı, belirlenen ticari işletmede (imalathane, fabrika, depo vb.) malları alıcının emrine hazır bulundurarak teslim yükümlülüğünü yerine getirmiş olur. Aksine bir anlaşma yoksa satıcı ihracat işlemlerinin tamamlanmasından ve malları alıcının temin ettiği araca yükletmekten sorumlu değildir. Malların teslim noktasından (yani satıcının işyerinden) alınmasından ve ithalatçının ülkesine götürülmesiyle ilgili bütün masraf ve riskler alıcıya aittir.

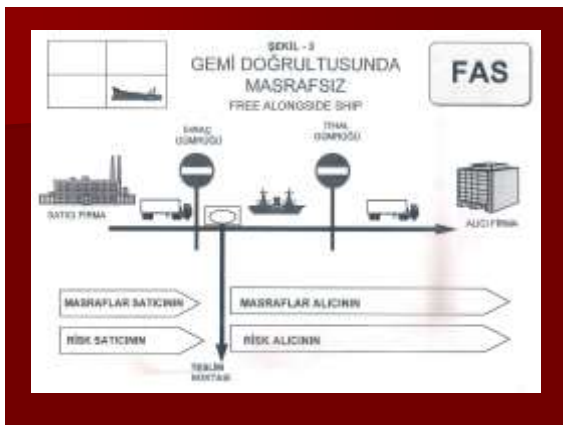
FCA

- Bu teslim şeklinde, satıcı, malların gümrük çıkış işlemlerini tamamlamış olarak alıcı tarafından belirlenen taşıyıcıya, onun tarafından belirlenen yerde teslim edilmesiyle sözleşme tahtında teslim yükümlülüğünü yerine getirmiş olur. Şayet daha önceden alıcı tarafından belirlenen bir teslim yeri yoksa, satıcı daha önceden sınırları belirlenmiş olan bir alan içerisinde malları alıcıya teslim edeceği noktayı kendi belirleyebilir.

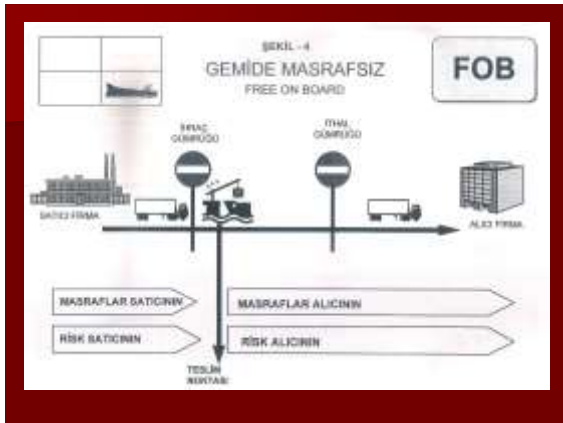
FAS

- Bu teslim şekli belirlenen yükleme limanında malların gemi hizasında teslim edilmesiyle, satıcı mallar ile ilgili teslim yükümlülüğünü yerine getirmiş sayılır. Bu noktadan itibaren mallara ait tüm masraflar ve risk alıcıya aittir.
- Bu satış şekline göre satıcının malların ihracı için gümrük işlemlerini yapmasını gerektirir.

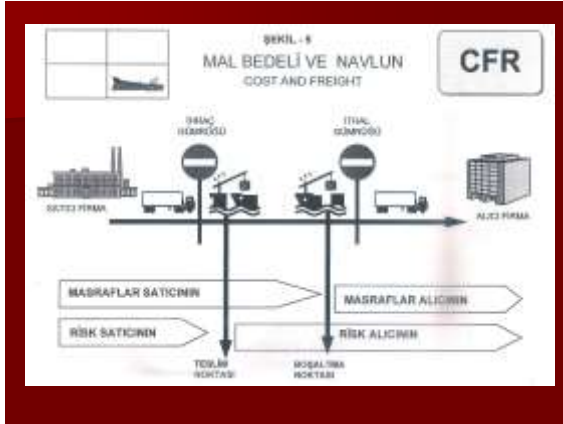
FOB

- FOB teslim şeklinde, malların belirlenen yükleme limanında gemi bordasına aktarılmasıyla satıcının teslim yükümlülüğü yerine getirilmiş kabul edilir. Bu andan itibaren mallara ilişkin kayıp, hasar, bütün masraf ve riskler alıcıya aittir. Malların ihrac işlemleri satıcı tarafından yerine getirilir.
- Mallar gemiye yüklenene kadar meydana gelebilecek her türlü hasar ve kayıp satıcının sorumluluğundadır.

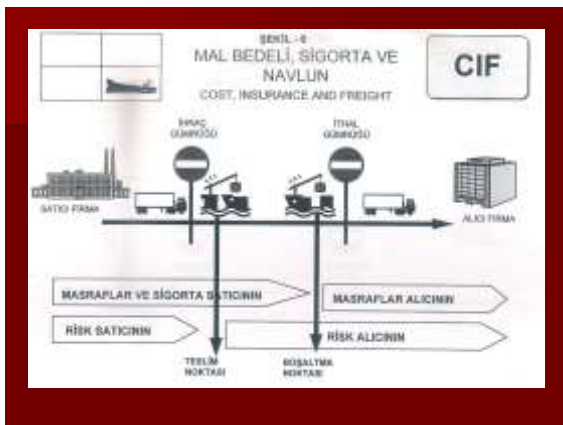
CFR

- Bu teslim şekli, malların varış yerine kadar taşıması için gerekli olan masrafları ve navlun bedelini satıcının ödemesini ifade eder. CFR teslim şekli, malların ihrac işlemlerinin satıcı tarafından yapılmasını öngörür.

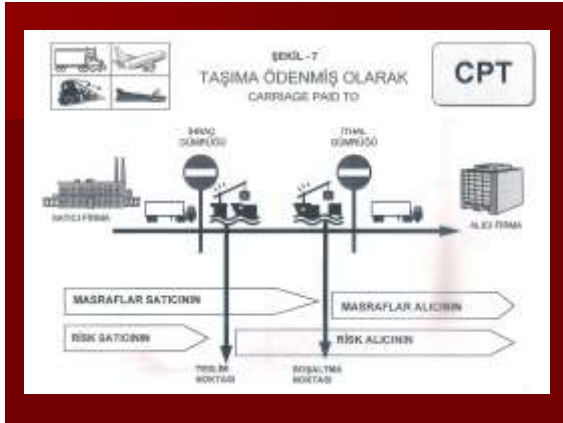
CIF

- CIF teslim şeklinde, satıcı CFR satış şeklindeki yükümlülükleri aynen üstlenmekte, ancak buna ek olarak taşıma sırasında malların kayıp ve hasar riskine karşı deniz sigortası sağlama yükümlülüğünü de almaktadır. Burada sigorta sözleşmesini imzalamak ve primini ödemek satıcının sorumluluğundadır. Alıcının dikkate alması gereken husus, CIF teslim şeklinde satıcıdan yalnızca asgari düzeyde bir sigorta kuveri sağlamanın beklendiğidir. CIF teslim şekli, malların gümrük işlemlerinin satıcı tarafından yapılmasını öngörür.

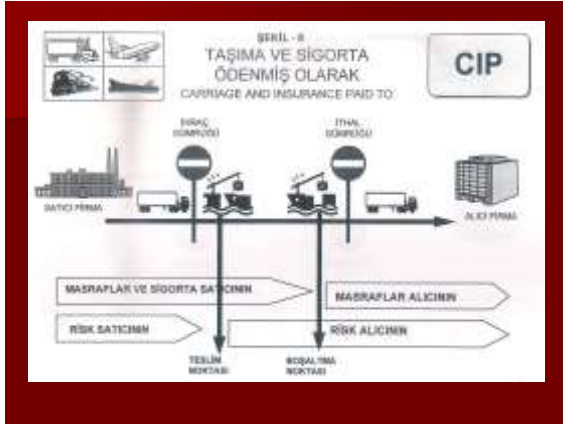
CPT

- CPT teslim şekli malların, belirlenen varış yerine kadar taşınmasında, navlunun satıcı tarafından ödendiğini anlatır. Malların taşıma aracına aktarılmasından sonra mallarla ilgili kayıp ve hasar riski ile malların taşıma aracına yüklenmesinden sonra oluşacak ek masraflar satıcıdan alıcıya geçer.

CIP

- Bu teslim şekli, satıcının CPT teslim şeklindeki yükümlülüklerine ek olarak malların taşıması sırasında oluşacak kayıp ve hasar riskine karşı alıcıya yük sigortası sağlama zorunda olduğunu ifade eder. Satıcı sigorta sözleşmesini imzalar ve sigorta primini öder. Alıcının dikkat etmesi gereken husus, CIP teslim şeklinde satıcıdan yalnızca asgari düzeyde bir sigorta kuveri sağlamanın beklendiğidir. Bu teslim şekli, malların gümrük çıkış işlemlerinin satıcı tarafından yerine getirilmesini öngörür.

DAT

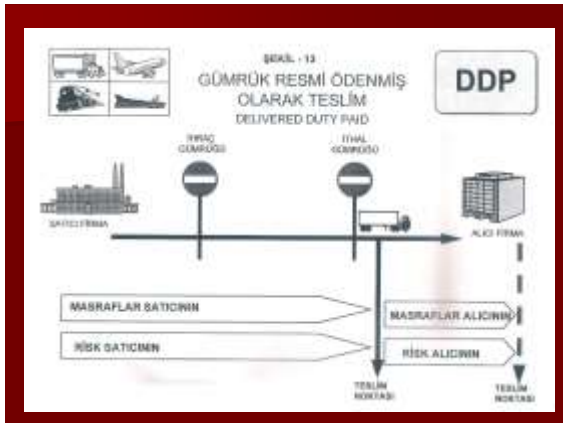
- Terminalde teslim, satıcının malları belirlenen varış yerinde taşıma aracından boşaltılmış şekilde teslim ettiğini belirtir.

DAP

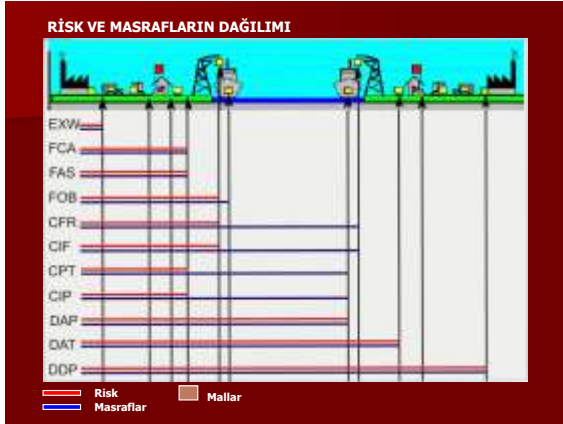
- Belirlenen yerde teslim, satıcının malları belirlenen varış yerinde taşıma aracından boşaltmadan alıcıya teslim ettiğini ifade eder.

DDP

- Bu teslim şekli malların ithalatçı ülkede belirlenen yerde hazır bulundurulmasıyla, satıcının teslim yükümlülüğünün yerine getirilmiş olacağını öngörür. Burada satıcı malların gümrük giriş işlemleri tamamlanmış olarak tesliminde, gümrük vergileri dahil olmak üzere vergiler ve diğer ödemelerle birlikte bütün risk ve masrafları üstlenir.

- EXW teslim şekli satıcı açısından asgari yükümlülükleri ifade ederken, DDP teslim şekli ise azami yükümlülüğü içerir.

CONTRACT

İstanbul,02.08.2002

Contract No:800501007

Buyer : Y LLC. New York U.S.A.	Seller : X Ltd.Şti. İstanbul Turkey
-----------------------------------	--

- A) Y LLC. one side (to be called hereafter as buyer).
B) X ltd. Şti. on the other side (to be called hereafter as seller).

Have agreed mutually on the following terms and conditions :

- 1- Subject :
The subject of this contract is supplying steel pipe produced by the seller and importation of such to U.S.A.
- 2- Product and Prices :
Prime, newly produced ERW square and rectangular tubing, black ,plain end according to ASTM 500 , grade B with uniform piece count per bundle.
Unit Price:280 USD/MT
Quantity :965,561 MT
Total Amount: USD270.357,08
Terms of Delivery: FOB (INCOTERMS 2010)
- 3- Shipment :
By vessel until latest date of shipment (i.e.02.12.2002) .
- 4- Payment :
Sight, irrevocable and confirmed Letter of Credit.
- 5- Arbitration :
All disputes and differences arise between the parties will be settled with mutual discussion if contrary the disputes will be solved by Turkish courts in İstanbul.

Y LLC.
New York U.S.A.

X Ltd.Şti.
İstanbul Turkey

İthalat ve İhracat Yönetimi
İstanbul Ticaret Üniversitesi İşletme Fakültesi

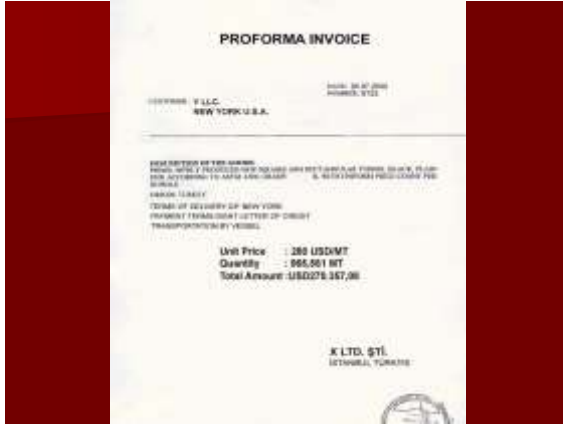
III. Bölüm

Vesaik

- Dış ticaret işlemlerinde kullanılan belgelere "vesaik" adı verilmektedir.
- "Vesaik" tabiri belgeler anlamındadır.

Proforma Fatura
(Proforma Invoice)

- Satıcı tarafından hazırlanan mal evsafını ve satış koşullarını gösteren teklif niteliğinde bir belgedir. Alıcının teklifi kabul etmesi halinde proforma faturaya uygun olarak diğer belgeler tanzim edilir.

Ticari Fatura (Commercial Invoice)

- Satıcılar tarafından alıcı adına düzenlenen , kesin satışın yapılmış olduğunu gösteren belgelere verilen addır. Uluslararası ticari kurallara göre faturada bulunması gereken bilgiler aşağıda listelenmiştir.

- Tarih ve numara
- Alıcı ve satıcının ticari ünvan ve adresleri
- Mal tanımı
- Birim fiyat
- Toplam tutar
- Ödeme şekli
- Teslim şekli
- Mal miktar ve ağırlığı

ORIGINAL
X LTD.ŞTİ.
İSTANBUL TÜRKİYE

SAYI: 15/1020
KİMLİK NO: 151020/0151

YIL: 2015
KİMLİK NO: 151020/0151

COMMERCIAL INVOICE

INVOICE NO: 151020/0151/001
İNVOİSE NO: 151020/0151/001
İNVOİSE TARİHİ: 20.01.2015
İNVOİSE SAATİ: 15:00
İNVOİSE YERİ: İSTANBUL
İNVOİSE ADRESİ: X LTD.ŞTİ. KOSKUNLAR CAD. NO: 151020/0151
İNVOİSE İLİ: İSTANBUL
İNVOİSE ÜLKE: TÜRKİYE

NO	TA	BR	BL	AMT	DEĞER	DEĞER	DEĞER
		TA	BR	BL	AMT	DEĞER	DEĞER
1	151020	151020	151020	151020	151020	151020	151020
2	151020	151020	151020	151020	151020	151020	151020
3	151020	151020	151020	151020	151020	151020	151020
4	151020	151020	151020	151020	151020	151020	151020
5	151020	151020	151020	151020	151020	151020	151020
6	151020	151020	151020	151020	151020	151020	151020
7	151020	151020	151020	151020	151020	151020	151020
8	151020	151020	151020	151020	151020	151020	151020
9	151020	151020	151020	151020	151020	151020	151020
10	151020	151020	151020	151020	151020	151020	151020
11	151020	151020	151020	151020	151020	151020	151020
12	151020	151020	151020	151020	151020	151020	151020
13	151020	151020	151020	151020	151020	151020	151020
14	151020	151020	151020	151020	151020	151020	151020
15	151020	151020	151020	151020	151020	151020	151020
16	151020	151020	151020	151020	151020	151020	151020
17	151020	151020	151020	151020	151020	151020	151020
18	151020	151020	151020	151020	151020	151020	151020
19	151020	151020	151020	151020	151020	151020	151020
20	151020	151020	151020	151020	151020	151020	151020

X LIMITED ŞİRKETİ
İSTANBUL
Çevreleşme Sokakı No: 151020/0151

FATURA
Tarih: 20.01.2015
İnvois Tarifi: 20.01.2015
İnvois No: 151020/0151/001

SAYIN YILIC
NEW YORK U.S.A.

Miktar	Özellik	Ölçüm Birimi	Değer
100.000 MT	ÇELİK BORDU	100 USD	270.307,50

Tutar: 270.307,50

X LIMITED ŞİRKETİ
İSTANBUL
TEL: 009021245464

Konsolosluk Faturası
(Consular Invoice)

- Konsolosluk faturası eğer alıcı tarafından malın satış faturası üzerine kendi ülkesinin konsolosluğu tarafından onay verilmesi isteniyor ise , ticari faturanın konsolosluk tarafından tasdik edilmesi suretiyle oluşturulmaktadır.

- Bu tür bir uygulamanın nedeni, ithalatçı ülkenin düşük faturalarla mal bedellerinin düşük gösterilmek suretiyle vergi kaçaklarının önlenmesidir.

- Aşağıdaki ülkelere yapılan ihracatta fatura, ilgili ülke konsolosluğu tarafından tasdiklenmelidir.

Cezayir
Fas
İran
Mısır
Ürdün
Suriye
Tunus
Lübnan (Görölmüştür Tasdiki)

Navlun Faturası (Freight Invoice)

- Taşıma şirketinin navlun sözleşmesi kapsamında malı taşıyan taraf adına kestiği faturadır.

Sigorta Poliçesi (Insurance Policy)

- Malların yükleme yerinden varış yerine kadar karşı karşıya olduğu risklere karşı sigorta kapsamına alındığını gösteren , sigorta acentası veya şirketi tarafından düzenlenen belgedir.

- Mallar yükleme tarihinden itibaren sigorta ettirilmelidir.
- Taşıma sigortalarının geçerlilik süresi boşaltma tarihinden itibaren 60 gündür.
- Emre düzenlenmesi halinde ciro edilebilir niteliktedir.
- Özellikle akreditif işlemlerinde malın fatura değeri dışındaki diğer değerler için (gümrük masrafları, fon, harçlar vs.) %10 oranında bir ekleme yapılmaktadır.

- 1 ORG INSURANCE POLICY OR CERTIFICATE ENDORSED TO THE ORDER OF BANK OF NEW YORK FOR THE CIF INVOICE VALUE PLUS 10 PERCENT COVERING ALL RISKS INSTITUTE CARGO CLAUSE (A)WAR RISKS INSTITUTE WAR CLAUSES (CARGO) S.R. AND C.C. AND N.D. AND T.P. FROM WAREHOUSE TO WAREHOUSE INDICATING 'CLAIMS PAYABLE IN NEW YORK' .

Londra Sigortacılık Enstitüsü Taşıma Sigortası Şartları (Institute Cargo Clauses)

- Institute Cargo Clauses (A):
Bütün taşımacılık şekillerinde kullanılan en geniş kapsamlı sigorta çeşididir. Eski "all risk" klozunun yerine kullanılmaktadır.

- Institute Cargo Clauses (B):
Hususi avaryada (with particular average - partial loss) kapsanan riskleri içermektedir. Özel olarak kararlaştırılmış riskleri kapsamaktadır. Clauses (A)' dan daha dar kapsamlıdır.

- Institute Cargo Clauses (C):

Enstitünün eski "hususî avaryâ hariç" (free particular average) klozu yerine kullanılmaktadır. "Tam Ziya" (Total Loss) olarak bilinen bu sigorta türünde nakil aracının kullanılmaz hale gelmesi mallarda meydana gelen hasar tazmin edilir. Mallarda meydana gelebilecek herhangi özel bir hasar sigorta kapsamı dışındadır.

Bazı Temel Kavramlar

- Tam ziya: Sigorta konusunun tamamen hasar görüp yok olması, sigorta konusunun fiziki varlığının ortadan kalkması.
- Hükmi tam ziya: Kısaca kurtarma veya tamir edilme bedelinin tamir edilmiş değeri aşacak olması.

- Avaryâ: Nakliyat sigortalarında zarar veya hasar.
- Hususî avaryâ: Kısmî hasar, zarar veya kayıp.
- Muafiyet: Poliçe kapsamındaki bir hasarın ödenmesi sırasında hasarın sigortalının üstünde kalan bölümüne verilen addır.
- Tenzilî muafiyet: Hasarın muafiyet miktarını aşan kısmı ödenir, muafiyet miktarının altındaki hasarlar ödenmez.

- Dain-i mürtein: sigortaya konu alan metanın zarar görmesi halinde sigorta şirketince ödenecek olan hasar tazminatının öncelikle lehine bu şerh konulmuş olan kuruma ödenmesini sağlar. ibaredir.

- Flotan (Muvakkat) poliçe: Sevkiyatla ilgili kesin ayrıntıların belli olmasından önce sigorta şirketinden düzenlenmesi istenen geçici sigortadır.
- Zeyilname: Poliçenin yürürlük süresi içinde meydana gelen değişiklikleri belirtmek üzere düzenlenen ve sigorta poliçesinin ayrılmaz parçası olan belgedir.

Taşıma Belgeleri

- Malların teslim alındığını gösteren bir makbuz.
- Malların yüklendiğini gösteren bir belge.
- Taşıyan ile taşıtan arasında akdedilen bir sözleşme.
- Bazı şartlar altında bir kıymetli evrak niteliğindedir.

Taşıma Belgelerinin Bankalarca Teminat Olarak Kabul Edilmesi için Gerekli Hususular

- Banka emrine yada namına olmalıdır. ("Issued to the order of" veya "consigned to the name of")
- Bütün orijinal nüshalar bankaya ibraz edilmelidir. (Full set)
- Navlun ödenmiş olmalıdır. (Freight prepaid).

- Temiz olmalıdır. Yani belge üzerinde malların ya da ambalajın bozuk olduğuna dair bir kayıt olmamalıdır. (clean on board).
- Bizzat taşıyan veya yetkili acentası tarafından imzalanmalıdır. ("As carrier" veya "as agent for (or on behalf of)")

Deniz Konşimentosu (Marine Bill of Lading)

- Deniz konşimentosu taşıyıcı tarafından yükletenin isteği üzerine düzenlenen bir belgedir. Bu belge taşıyıcının malı teslim aldığını ve varış yerine ulaştıracağını beyan eder. Kıymetli evrak niteliğinde olup ciro edilmek suretiyle malların mülkiyetinin devrini sağlar.

- Tesellüm konşimentosu(Received): Malların gemiye yüklenmek üzere teslim alındığını gösterir. Bu tür konşimentolar;
 - Malın yükleneceği gemi adı belirtilerek,
 - Başka gemi ile taşıma yapılabileceğini gösteren ibare ile (intended),
 - Gemi adı belirtmeden, düzenlenebilirler.

- Yükleme konşimentosu (Shipped): Mallar gemiye yüklendiğinde taşıyıcı veya onun acentası tarafından düzenlenir. Ayrıca konşimento üzerinde "On board" ibaresi var ise bu ibare altında tarih aranmaz. Konşimento tarihi zaten yükleme tarihidir.

- 1 ORG CLEAN ON BOARD B/L ISSUED TO THE ORDER OF BANK OF NEW YORK MARKED FREIGHT PREPAID AND NOTIFY APPLICANT'S FULL NAME AND ADDRESS.

Tam ve Beyaz Ciro

DELIVER TO THE ORDER OF
(Devredilenin adı, soyadı veya ünvanı)

(Devredenin kaşesi ve imzası)

- Eğer konşimento sadece emre "to order" düzenlenmişse , konşimentonun yükletenin emrine düzenlendiği anlamına gelir. Bu durumda bankaya ibraz edilmeden önce yükleten tarafından beyaz ciro edilir.

Konşimentoda Yeralması Gerekli Unsurlar

- Taahhütçünün (veya yetkili acentasının) ad ve soyadı veya ticaret ünvanı,
- Kaptanın (veya yetkili acentasının) ad ve soyadı,
- Geminin adı ve uyuşuğu,
- Yüklelenin ad ve soyadı veya ticaret ünvanı,
- Gönderilenin ad ve soyadı veya ticaret ünvanı,
- Yükleme limanı,
- boşaltma limanı veya buna dair belirlenmiş yer,
- Gemiyeye yüklenen veya taşınmak üzere teslim alınan malların cinsi, ölçüsü, sayı veya tartısı, marka ve her neye belli olan hal ve nitelikleri,
- Navluna ilişkin şartlar,
- Teslim şekli,
- Düzenlendiği yer ve tarih,
- Düzenlenen nüshaların sayısı.

- Konşimento şekle bağlı kıymetli evrak olmadığı için , yukarıda sayılan kayıtlardan herhangi birinin eksik olması, konşimentonun devredilebilir bir kıymetli evrak olma niteliğini değiştirmez.

İhbar Tarafı

- Konşimento alıcı banka emrine veya adına düzenlendiğinde asıl alıcının adı ve adresi konşimento üzerinde gösterilir. Buna ihbar tarafı "Notify Party" adı verilmektedir.

Copy
BILL OF LADING

MSC
MEDITERRANEAN SHIPPING COMPANY S.A.

NO.	DESCRIPTION OF GOODS	QUANTITY	WEIGHT	VOLUME	MARKS AND NUMBERS

Düz Hat Konşimentosu (Liner Bill of Lading)

- Gemilerinin uğrayacağı limanlar ve taşıma ücretleri tarifeye bağlı olan , düzenli sefer yapan taşıma şirketleri tarafından tanzim edilen konşimentolardır.

Copy
BILL OF LADING

NO.	DESCRIPTION OF GOODS	QUANTITY	WEIGHT	VOLUME	MARKS AND NUMBERS

Kısa Form Konşimento (Short Form Bill of Lading)

- Navlun sözleşmesi ile ilgili şartların belgenin arkasında gösterilmeyip ön yüzde bir yasaya veya anlaşmaya tabi olduğunun belirtildiği konşimentolardır.

Karma Nakliyat Konşimentosu (Multimodal B/L)

- Denizyolu , karayolu , havayolu , demiryolu gibi taşıma yollarından en az iki farklı nakliye biçiminin kullanılması durumunda düzenlenen belgelerdir.

Kira Sözleşmeli Konşimento (Charter Party B/L)

- Bir geminin tamamının veya belli bir bölümünün kiralanması için taşıma şirketi ile malını taşıyan taraf arasında yapılan kira sözleşmesine dayanılarak düzenlenen konşimentolara verilen addır.

Ciro Edilemez Deniz Konşimentosu (Non-Negotiable Sea Way Bill)

- Deniz konşimentosu gibi ciro edilebilir bir kıymetli evrak olmayan denizyolu taşıma senetlerine verilen addır.

ikinci Kaptan Makbuzu (Mate Receipt)

- Malların ikinci kaptan tarafından gemiye alındığını gösteren belgelerdir. Kıymetli evrak niteliğinde değildir. Bu belgenin daha sonra kaptan tarafından deniz konşimentosu ile değiştirilmesi gerekir.

FIATA FBL

- Uluslararası Nakliye Acentaları Birliği – FIATA (*Federation of Forwarding Agents Association*) tarafından standartları belirlenmiş olan belgelerdendir.
- FIATA'ya üye nakliye acentaları tarafından düzenlenen karma taşıma konşimentosudur. Karma nakliyat konşimentosu (Multimodal B/L) ile aynı özelliklere sahiptir.

Hava Yolu Konşimentosu (Air Way Bill)

- Havayolu taşımacılığında kullanılan taşıma belgesidir. Makbuz niteliğindedir ve kıymetli evrak niteliğinde değildir , malların mülkiyetini temsil etmez.

- 3.nüshası (original for shipper) satıcının elinde olduğu sürece, bu nüshayı mallar alıcı tarafından çekilmeden önce, taşıma acentasına ibraz ederek taşıma şartlarını ve hatta malın alıcısını değiştirme hakkına sahiptir. Bu yüzden bankalar AWB 'i teminat sayabilmek için 3.nüshanın kendilerine verilmesini ve bu belgede gönderilen (consignee) olarak kendilerinin görünmesini isterler.

Demiryolu Hamule Senedi (Rail Way Bill)

- Demiryolu idaresi tarafından tanzim edilen bir makbuzdur. Kıymetli evrak niteliğinde değildir. Sadece malların sevk edilmek üzere demiryolu idaresine teslim edildiğini gösterir.

Karayolu Taşıma Belgesi (CMR-Convention Merchandises Routiers)

- Türkiye'nin de aralarında bulunduğu bazı Avrupa ülkelerinin imzaladığı bir taşımacılık anlaşması olan Convention Merchandise Routiers hükümlerine tabi olarak düzenlenir. Malların nakliyecisi tarafından iyi durumda teslim alındığını ve taşıma sözleşmesinin yapıldığını gösterir. Ciro edilemez ve kıymetli evrak niteliğinde değildir.

- Bu belgenin kullanılabilmesi için alıcı veya satıcının bulunduğu iki devletten birinin CMR'e taraf olması gerekir.

Nakliyeciyi Makbuzu (FCR-Forwarder's Certificate of Receipt)

- Navlun komisyoncuları tarafından düzenlenen bir belgedir. Navlun komisyoncuları taşıyıcı veya acentası olmadıkları için taşıyıcı adına hareket edemezler ve taşıma senedi tanzim edemezler. Bu nedenle FCR sadece malların navlun komisyoncuları tarafından sevk edilmek üzere teslim alındığını gösterir.

- Ciro kabiliyeti olmayan bir tesellüm belgesidir.
- Bankalar bu belgenin kendi adlarına düzenlenmesine ilaveten "evidencing irrevocable dispatch" ibaresini görmek isterler.
- Taşımayı yapan şirket navlun komisyoncusu adına ayrıca taşıma belgesi düzenler.

FIATA FCT (Forwarder's Certificate of Transport)

- FIATA'ya üye nakliye acentaları tarafından düzenlenir. Ciro edilerek devredilebilme özelliğine sahiptir.

Posta veya Kurye Makbuzları (Courier or Mail Receipt)

- Malların posta veya kurye ile gönderildikleri durumda posta idaresi veya özel kurye şirketi tarafından tanzim edilen ve malların teslim alındığını gösteren makbuzlardır.

SERBEST DOLAŞIM BELGELERİ

- Belirli bir ticari grubun üyesi olan ülkeler arasında ürünlerin bir ülkeden başka bir ülkeye geçişinde ithal vergilerinden muaf olarak geçişlerinin sağlanması için ihracatçılar tarafından düzenlenen belgelerdir.

ATR

- Avrupa topluluğu ülkeleri ile Türkiye arasında kullanılan serbest dolaşım belgesidir. İhracatçı tarafından tanzim edilir. Sanayi veya ticaret odaları ve gümrük idareleri tarafından onaylanır.

EUR1

- Avrupa Serbest Ticaret Bölgesi – EFTA (*European Free Trading Area*) ülkeleri (İsviçre , Norveç , Liechtenstein , İzlanda) ile Türkiye arasında yapılan ticari işlemlerde kullanılan serbest dolaşım belgesidir. İhracatçı tarafından tanzim edilir. Sanayi veya ticaret odaları ve gümrük idareleri tarafından onaylanır.

The image shows a sample of a GSP (Form A) certificate of origin. The form is titled "GENELLEŞTİRİLMİŞ TERCİHLER SİSTEMİ" and "FORM A". It contains several sections for providing details about the exporter, importer, and the goods being traded. The form is presented on a white background with a dark red border.

GSP (Form A)

- Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi (GSP) çerçevesinde ABD , Avusturalya , Kanada , Japonya , Yeni Zelanda , Rusya Federasyonu ve Beyaz Rusya ile imzalanan GSP sözleşmeleri kapsamında Türkiye'de ki ihracatçıların tavizli gümrük oranlarından yararlanabilmeleri için düzenlenen özel menşe şahadetnameleridir.

The image shows another sample of a GSP (Form A) certificate of origin. This version has a slightly different layout, with a more prominent table for goods. The form is titled "GENELLEŞTİRİLMİŞ TERCİHLER SİSTEMİ" and "FORM A". It contains sections for exporter and importer information, and a table for goods. The form is presented on a white background with a dark red border.

Uygunluk Belgeleri

ÜÇÜNCÜ TARAF GÖZETİM SERTİFİKALARI

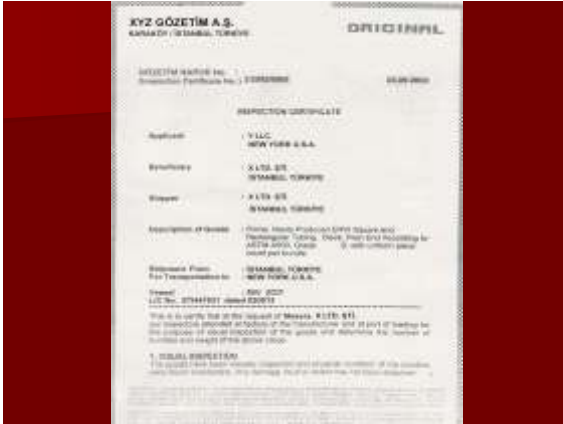
- Üçüncü taraf gözetim sertifikaları malın cinsine , imalat sürecine, taşıma şekline ve alım-satım sözleşmesi şartlarına göre aşağıda belirtilen dört aşamada düzenlenebilir.

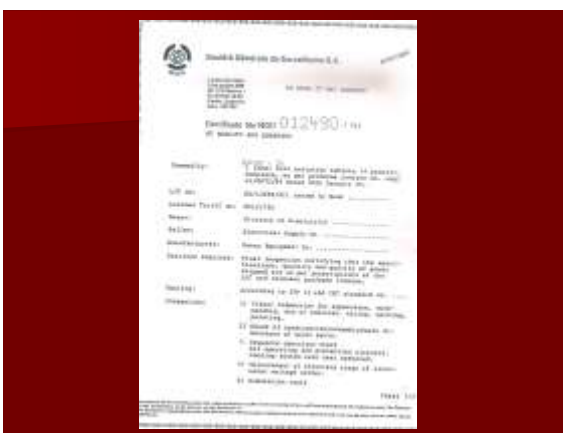
- İmalat esnasında .
- Mal taşıma aracına yüklenirken.
- Varış yeri gümrüğünde veya boşaltma yerinde.
- Montaj veya kullanım safhasında.

- Dış ticarete satışı yapılan ürünün alım-satım sözleşmesinin şartlarına uygun olup olmadığını gösteren , uluslararası bir gözetim kuruluşunun üyesi olan veya kendisi bir fiil gözetim kuruluşu olan tarafsız ve yaptığı gözetimin doğruluğu konusunda yüklenene inceleme ve tetkik kuruluşları tarafından hazırlanan belgelerdir.

- Bu belgeler alım-satım sözleşmesinde yer alan şartlar çerçevesinde yukarıda belirtilen safhalarda uzman gözetmenler aracılığı ile aşağıda belirtilen yöntemleri kullanmak suretiyle tesbit ederler.

- Numune alınarak değişik laboratuvar analizleri ile.
- Yükleme veya boşaltmaya nezaret ederek.
- Gözle kontrol ile.
- Kullanım ve kuruluma nezaret ederek.

Menşea Şahadetnamesi (Certificate of Origin)

- Ticarete konu olan malların hangi ülke menşeli olduğunu gösteren belgelerdir. Firmalar tarafından düzenlenip ticaret odalarına onaylatılmaktadır.

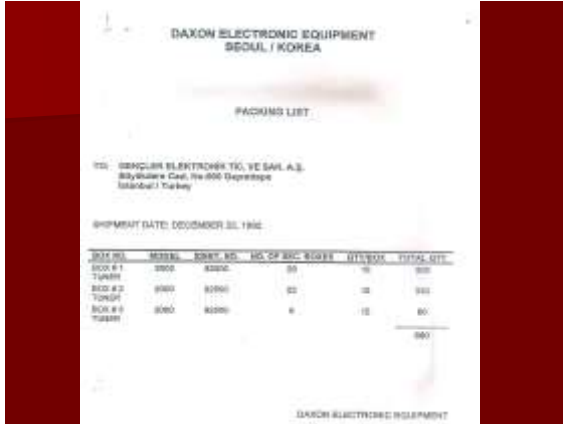

Çeki Listesi (Weight List)

- Tartı ile ölçülebilen malların ağırlığını ayrıntılı bir şekilde göstermek amacıyla satıcı tarafından düzenlenen belgelerdir.

Ambalaj Listesi (Packing List)

- Gönderilen malların koliler halinde ambalajlanması durumunda , her kolinin içersinde hangi maldan kaç adet bulunduğunu gösteren listedir.
- Koli Müfredat Listesi adıda verilir.

Sağlık Sertifikası (Health Certificate)

- Gıda maddeleri , canlı hayvan , et , deri gibi malların sağlık koşullarının uygun olduğunu gösteren , tarım bakanlığı tarafından tanzim edilen belgelerdir.

Bitki Sağlık Sertifikası (Phytosanitary Certificate)

- Bitki , bitki parçaları ya da bitkisel ürünlerin hastalık ve haşerelerden korunmuş olduğunu gösteren belgedir. Tarım bakanlığınca tanzim edilir.

Analiz Sertifikası (Certificate of Analysis)

- Malların kimyasal niteliğinin ve kalitesinin saptanması için yapılan analizler sonucu düzenlenen belgelerdir.

Finansal Belgeler

Poliçe (Draft veya Bill of Exchange)

- Kanunla şekil şartları belirlenmiş olan , belli bir bedelin ödenmesi için tanzim edilen kıymetli evraktır. Alacaklı tarafından düzenlenir.
- Alacaklı tarafından borçluya hitaben çekilen (keşide edilen) ve üzerinde yazılı paranın belli bir vadede (at maturity) veya ibrazında (at sight) üçüncü kişi veya keşideci emrine kayıtsız şartsız ödenmesini bildiren bir ödeme emridir.

Poliçede Taraflar

- Keşideci (Drawer): Poliçeyi düzenleyen alacaklı taraf.
- Muhatap (Drawee): Üzerine poliçe düzenlenen borçlu taraf.
- Lehdar (Beneficiary): Poliçe üzerinde belirtilen meblağın ödeneceği taraftır.

Poliçenin Unsurları

- Poliçe kelimesi ("Draft" veya "Bill of Exchange")
- Muhatap (Drawee) adı,soyadı veya ticari ünvanı
- Lehdar adı,soyadı veya ticari ünvanı
- Kayıtsız şartsız havale olduğu (pay to the order of)
- Ödeme vadesi
- Ödeme yeri
- Keşide yeri ve tarihi
- Keşideci imzası

Görüldüğünde ödemeli poliçe örneği

Sight draft

USD 10.000.00. WASHINGTON, D.C. / / 200....
 at sight PAY
 TO THE ORDER OF payee's name - the one to be
 paid
 TEN THOUSAND DOLLARS
 VALUE RECEIVED AND CHARGE THE SAME TO ACCOUNT OF
 TO (drawer's name - the payer) ... (Drawer's name - the writer)

Görüldüğünden belli bir müddet sonra ödemeli poliçe örneği

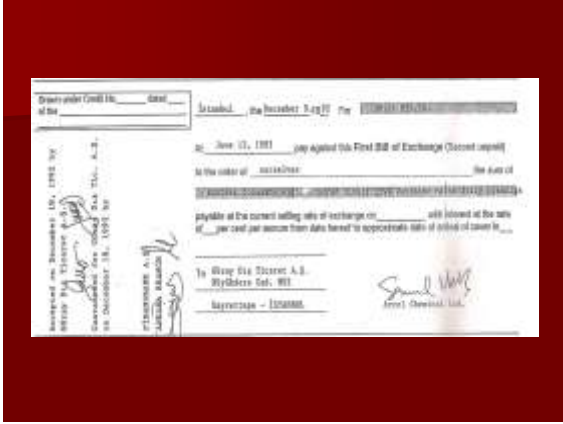
(90 days after sight) (Time sight draft)

USD 10.000.00. WASHINGTON, D.C. / / 200....
 90 days after sight PAY
 TO THE ORDER OF payee's name - the one to be
 paid
 TEN THOUSAND DOLLARS
 VALUE RECEIVED AND CHARGE THE SAME TO ACCOUNT OF
 TO (drawer's name - the payer) ... (Drawer's name - the writer)

Tarihinden belli bir müddet sonra ödemeli poliçe örneği

(Time date draft)

USD 10.000.00. WASHINGTON, D.C. / / 200....
 60 days after shipping date on bill of lading PAY
 TO THE ORDER OF payee's name - the one to be
 paid
 TEN THOUSAND DOLLARS
 VALUE RECEIVED AND CHARGE THE SAME TO ACCOUNT OF
 TO (drawer's name - the payer) ... (Drawer's name - the writer)

Ciro İşlemi

- **Ciro**, poliçe veya poliçeye ekli alonj üzerine yapılır. **Ciro poliçenin ön yüzüne** yapılan cironun "tam ciro" olması gerekmektedir. Çünkü poliçenin ön yüzüne atılacak imza aval niteliğindedir. Uygulamada ciro poliçenin arka yüzüne, kabul ve aval ise poliçenin ön yüzüne yapılır.

- **With Recourse:** Poliçenin ödenmemesi halinde, keşideci veya cirantalara rücu hakkı veren.
- **Without Recourse:** Muhatap tarafından ödenmemesi halinde, poliçe hamilinin poliçenin önceki cirantalarından meblağın ödenmesini isteme hakkı yoktur.

Ciro Çeşitleri

- **Temlik Ciro:** Temlik ciro ile poliçeden doğan bütün haklar ciro edilene geçer. Ancak bu hakların devri için ciro yeterli değildir, ayrıca poliçesinde teslimi gerekir.

PAY TO THE ORDER OF BANK
Tarih / İhracatçının Unvanı ve İmzası

- **Rehin Ciro:** Ciro, "bedeli teminattır", "bedeli rehindir" gibi bir kayıt taşırsa, hamil poliçeden doğan bütün hakları kullanabilir fakat kendisi tarafından yapılan ciro tahsil ciro hükmündedir.

PAY TO THE ORDER OF BANK
 VALUE FOR INDEMNITY
 Tarih / İhracatçının Onayı ve İmzası

- Tahsil Ciroosu: Poliçe bedelinin bir başka kimse tarafından tahsil edilmesini sağlamak amacıyla yapılan ciroya denir. "Bedeli tahsil içindir" gibi tahsili ifade eden bir kayıt taşımamalıdır.

PAY TO THE ORDER OF BANK
 VALUE FOR COLLECTION

Poliçede Kabul

- Poliçenin kabulü genellikle "kabul edilmiştir" (accepted) ya da bunun yerine geçen bir deyim kullanılarak yapılır. Kabul edilmiştir ifadesinin altına tarih atılarak muhatap tarafından imzalanır. Muhatap tarafından poliçenin ön yüzüne atılan imza kabul hükmündedir.

Accepted on December 18, 1992 by
Güray Dış Ticaret A.Ş.

(Handwritten signatures)

Poliçede Aval

- "Aval" poliçenin ön yüzüne yazılan gayrikabili rücu ve şartsız bir kefalettir.
- Poliçe borçlularından herhangi biri lehine aval verilebilir. Aval şerhinde avalin kimin lehine verildiği açıklanmalıdır.
- Aval poliçe ya da alonj üzerine "aval içindir" deyimi yazılarak imzalanması suretiyle yapılır.

- Poliçe ön yüzüne atılan keşideci ve muhatabın imzası dışındaki her imza aval hükmündedir.

PER AVAL FOR ACCOUNT OF THE DRAWEE

Tarih / Banka Adı ve Yetkili İmzalar

Poliçede Protesto

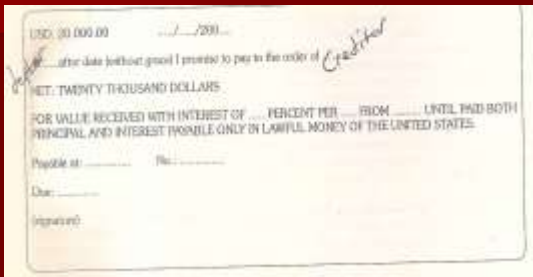
- Kabul etmeme protestosu (Adem-i Kabul protestosu ; protest for non-acceptance):
Poliçenin muhatap tarafından kabul edilmemesi halinde hamilin durumu tevsik etmek için noter aracılığıyla çektiği protestodur.

■ **Ödememe Protestosu (Adem-i Tediye ; Protest for non-payment):**

Poliçenin muhatap tarafından vadesinde ödenmemesi halinde hamilin durumu tevsik etmek için noter aracılığıyla çektiği protestodur. Ödeme vadesinden itibaren iki iş günü içerisinde çekilmesi gerekir.

Bono - Emre Muharrer Senet (Promissory Note)

- Borçlu tarafından imzalanarak alacaklıya verilen, vadesinde belli bir tutarın ödenmesi "vaadini" (promise) içeren bir kambiyo senedir.

İthalat ve İhracat Yönetimi
İstanbul Ticaret Üniversitesi İşletme Fakültesi

IV. Bölüm

Dış Ticarete Ödeme Şekilleri
(Terms of Payment)

Peşin Ödeme
(Advance Payment)

- Peşin ödeme şeklinde, alıcı, satıcı daha malları yüklemeyen önce mal bedelini peşin olarak öder.
- Bu ödeme şeklinde alıcı satıcıya bir kredi açmış demektir.(Prefinansman).

- Satıcı açısından oldukça avantajlı olan bu ödeme şekli, alıcı için risklidir.
- Satıcı mal bedelini peşin aldığı halde, yüklemeyi sözleşme şartlarına uygun bir şekilde yapmaktan kaçınabilir. Bu durum, alıcının malları zamanında veya sözleşmede öngörülen kalitede teslim almasını tehlikeye düşürebilir.

Koşullar

- Alıcının, satıcıya tam anlamıyla güvenmesi ve taahhüdünü yerine getirebileceğine inanması gerekir.
- ihracatçı ülkenin kambiyo rejimi ve ekonomik ve politik gelişmeleri bilmelidir.
- İthalatçı ülkenin mevzuatı peşin ödemeye izin vermemelidir.

- Alıcının mali durumu peşin ödeme yapıp beklemeye müsait olmalıdır.

İş Akışı

İthalat:

- İthalatçı bankasına peşin ödeme talimatı ile başvurur.
- Banka ödemeyi ihracatçının bankası aracılığıyla direk ihracatçının hesabına yapar. (MT103).
- İthalatçı ödemeyi yaptığına dair gümrük yazısını bankadan teslim alır.

- 32 sayılı kararda son değişiklikler doğrultusunda bankalar herhangi bir takip zorunluluğu kalmadığından dosyayı kapatır.
- Mallar gümrüğe geldiğinde ithalatçı gümrük yazısını ibraz etmek suretiyle mali gümrükten çeker.

- Ek 4.1: MT103 Swift mesajı.
- Ek 4.2: Gümrük Yazısı.

İhracat:

- Peşin döviz ihracatçı adına bankaya gelir (efektif olarak gelmesi durumunda NBF (Nakit Beyan Formu), pasaport fotokopisi ve vekaletname bankaya ibraz edilmelidir).
- İhracatçı talimatına istinaden DAB'a bağlanır yahut ihracatçının DTH hesabına alınır. (Son değişiklikler ile alış yapma zorunluluğu kalkmıştır).

- İhracatçı malı ihraç eder.
- İhracatçının talep etmesi durumunda, bankalar ihracatçı beyanına istinaden DAB üzerine GB tarih ve nosu düşebilirler.

- Ek 4.3: Nakit Beyan Formu (NBF)

Mal Mukabili Ödeme (Cash Against Goods)

- Mal mukabili ödeme şeklinde alıcı ile satıcı arasında yapılan anlaşma uyarınca, ödemenin gelecekteki bir tarihte yapılması öngörülür.
- Bu ödeme şekli satıcı tarafından alıcıya belirli bir süre için açılmış kredi niteliğindedir ve bu nedenle de alıcı açısından cazip bir ödeme şeklidir.

- İhracatçı tarafın riski çok yüksektir.

Koşullar

- Satıcının böyle bir ödeme şeklini seçebilmesi için, alıcıya güvenmesi ve mali açıdan güçlü olduğuna inanması gerekir. Böyle bir güven ancak uzun yıllar düzenli olarak ticaret yapmış kişiler arasında oluşur.
- Mal arzının fazla olduğu ürünlerde daha çok uygulanır.

- Satıcının ayrıca, alıcının ülkesindeki siyasi ve ekonomik istikrara da güvenmesi gerekir. Çünkü istikrarsız yönetimlerde, kambiyo rejimlerinde transferi geciktirecek veya durduracak değişiklikler yapılması olasılığı satıcı için her zaman büyük bir risktir.

- Satıcı ancak mali açıdan güçlü olduğu dönemlerde, böyle bir anlaşmayı kabul edebilir. Zira bu ödeme şeklini benimsemekle yabancı bir ülkedeki ithalatçıya kredi açmış olmaktadır.

İş Akışı

İthalat:

- Mal gümrüğe gelir ve ithalatçı %6 oranında KKDF ödendiğini gösteren dekontu ibraz etmek suretiyle malı gümrükten çeker. (Mal Mukabili ödeme ticari kredi sayıldığı için).

- İthalatçı kendi belirlediği süre içerisinde banka yoluyla ödemeyi gerçekleştirir.
- Bankalar mal mukabili ithalatta takip zorunluluğu olmadığından dosyayı kapatır.

İhracat:

- İhracatçı malı yurtdışına gönderir.
- 32 sayılı kararda son değişiklikler doğrultusunda bankalar herhangi bir takip zorunluluğu kalmadığından gölge dosya açılmaz.
- Para bankaya geldiğinde ihracatçı serbestçe kullanabilir. (DAB'a bağlama zorunluluğu yoktur).

Vesaik Mukabili Ödeme (Documentary Collection)

- Vesaik mukabili ödeme şekli, bir bankanın, vesaikin bedelini tahsil etmesi karşılığında, vesaiki teslim etmesi olarak tanımlanabilir.

- İhracatçı ile ithalatçı arasında bir aracı ve mutemet olarak hareket eden banka, ihracatçının emriyle malın yüklendiğini veya hizmetin yerine getirildiğini gösteren vesaiki muhataba ibraz eder ve ödeme veya poliçenin kabulü karşılığında vesaiki kendisine teslim eder.

- Bu ödeme şeklinde bankaların sorumluluğu, vesaikin gönderilmesi ve ödeme ya da kabul karşılığında teslim edilmesi ile sınırlıdır. (Avalli ve banka gaarantili işlemler hariç).

- Vesaik mukabili işlemlerle ilgili olarak Uluslararası Ticaret Odası "Tahsilat İşlemleri İçin Yeknesak Kurallar" adı altında 522 sayılı broşürü yayınlamıştır. (URC 522- Uniform Rules for Collection)

Avantajları

- Basit ve ucuz bir yöntem olması,
- Genellikle ödemeyi açık hesaptan (mal mukabili ödemedi) daha çabuk sağlaması ve daha güvenli olması,
- Malın mülkiyetini tevsiik eden vesaikin, alıcı ödeme yaptıktan sonra veya poliçenin kabulü karşılığında teslim edilmesine imkan vermesi.

Sakıncaları

- Alıcının mal bedelini ödemek istememesi veya ödeyememesi,
- Alıcının malları reddetmesi,
- Alıcının ihmali veya diğer hukuksal nedenlerle malların gümrükte beklemesi, çekilememesi, bunun sonucunda satıcının ülkesine geri gönderilmesi,

Taraflar

- **İhracatçı (The principal, drawer):** Tahsil için hazırladığı vesaiki bir tahsil talimatı ekinde bankaya ibraz eden kişi.
- **Gönderen Banka (Remitting bank):** İhracatçının tahsil için verdiği vesaiki alıcının ülkesindeki muhabirine gönderen banka.
- **İbraz veya tahsil bankası (presenting or collecting bank):** Alıcıya vesaiki ibraz ederek karşılığında tahsilatı gerçekleştiren alıcının ülkesindeki banka.
- **Muhatab (Drawee):** Tahsil emrine göre ihracatçıdan gelen vesaikin teslim edileceği taraftır.

İş Akışı

İhracat:

- İhracatçı tahsile gönderdiği belgeleri bir talimat eşliğinde bankasına verir.
- Banka ihracatçının verdiği talimat doğrultusunda vesaiki, alıcının ülkesinde bulunan muhabirine (Tahsil bankası) tahsil emri (Collection Instruction) ekinde gönderir.

- Vesaik ibrazında ödemeli işlemlerde tahsil bankası, belirtilen meblağı alıcıdan tahsil eder.(Kabul kredili işlemlerde poliçe kabulü)
- Tahsil bankası gönderen bankaya MT202 ile transferini gerçekleştirir.
- Transfer gerçekleştirildikten sonra vesaik ithalatçıya teslim edilir.

- Para bankaya geldiğinde ihracatçı serbestçe kullanabilir. (DAB'a bağlama zorunluluğu yoktur).

- Ek 4.4: Römiz mektubu.
- Ek 4.5: MT202 swift mesajı.

İthalat:

- İthalatçı adına yurtdışındaki bankadan kendi bankasına tahsil talimatı ekinde vesaik gelir.
- Banka tarafında durum ithalatçıya ihbar edilir.
- İthalatçı gelen vesaiki kabul edip etmemekte serbesttir.

- İthalatçı ödemeyi yapar ve vesaiki teslim alır. (Kabul kredili işlemlerde poliçe kabul edilir).
- Tahsil bankası gönderen bankaya MT202 ile transferini gerçekleştirir.

Tahsil Talimatı (Collection Instruction)

Tahsil talimatı aşağıda belirtilen hususları içermelidir.

- Tahsile gönderen bankanın tam adı, posta adresi, SWIFT, teleks, telefon, telefaks numaraları ve işleme verilen referans.
- Vesaiki tahsile veren müşterinin tam adı, posta adresi, varsa teleks, telefon, telefaks numaraları.

- İthalatçı firmanın tam adı, posta adresi, varsa teleks, telefon, telefaks numaraları.
- Vesaiki, tahsile gönderilen bankadan başka bir bankanın alıcıya ibraz etmesi isteniyor ise ibraz edecek bankanın tam adı, posta adresi, varsa teleks, telefon, telefaks numaraları.
- Tahsil edilecek vesaikin döviz cinsi ve meblağı.

- Tahsil talimatı ekindeki vesaikin listesi ve adetleri.
- Vesaikin ne şekilde teslim edilmesi gerektiği. (Bedelinin ödenmesi karşılığında / Poliçenin kabulü karşılığında veya başka şartların yerine getirilmesi karşılığında).

- Masrafların ithalatçıdan tahsil edilip edilmeyeceği, ithalatçı kabul etmez ise masraflar tahsil edilmeden vesaikin teslim edilip edilemeyeceği.
- Faiz tahsil edilip edilmeyeceği, edilecek ise oranı, süresi, hesaplanma şekli.

- Vesaik bedelinin tahsil edilmesi halinde ödemenin ne şekilde yapılması istendiği.
- Vesaikin ödenmemesi / kabul edilmemesi hallerinde ne yapılacağı.

Vesaik Mukabili Ödeme Türleri

- 1- İbrazında Ödeme (Cash Against Documents):
Vesaik tahsil bankası tarafından ithalatçıya (muhatap) vesaik bedelinin ödenmesi karşılığında teslim edilir.

■ 2- Kabul kredili (Against Acceptance or Against Avalization):

Tahsil bankası vadeli poliçenin kabulü karşılığında vesaiki serbest bırakır. Satıcının tahsil bankasının avalini istediği durumlarda vesaik ancak banka avalinden sonra serbest bırakılır.

■ 3- Bono veya yazılı taahhütname karşılığı (Against Promissory Note or Written Undertaking) :

Tahsil bankası ithalatçıdan vadede ödeme gerçekleştireceğini taahhüt eden bono veya yazılı taahhütname almak şartıyla vesaiki serbest bırakır.

■ 4- Banka garantisi karşılığı (Against Payment Guarantee):

Satıcının tahsil bankasının garantisi karşılığı teslimi şart koştuğu durumlarda vesaik ancak garanti mektubunun tanzim edilmesinden sonra serbest bırakılabilir.

- Ek 4.6: URC 522- Uniform Rules for Collection

İthalat ve İhracat Yönetimi
İstanbul Ticaret Üniversitesi İşletme Fakültesi

V. Bölüm

Akreditifler
(Letter of Credit /
Documentary Credit)

Akreditif

- Şart koştuğu vesaikin uygun şekilde ibrazı karşılığı bankanın ödeme taahhüdünü içeren mektubudur.
- Akreditif (Letter of Credit) veya vesikalı kredi (Documentary Credit) olarak adlandırılır.
- İthalatçı adına açılmış gayri nakdi kredi niteliği taşımaktadır.

- Akreditif açıldığı andan itibaren ithalatçı devreden çıkar ve ihracatçı akreditifin lehdarı olarak bankanın dönülemez (gayrikabilirücu) taahhüdü altına girer.
- Malların durumu bankayı ilgilendirmez. Sadece uygun vesaik ibrazı ile ihracatçı yükümlülüğünü yerine getirmiş olur. (Tek istisnası ödeme üzerine mahkeme tarafından konulmuş ihtiyati tedbir kararının bulunmasıdır.)

- UCP600 kapsamında açılan akreditifler dönülemez niteliktedir (Irrevocable Documentary Credit). UCP600 dönülebilir akreditif kavramına yer vermediğinden dönülebilir (revocable) akreditifler uygulamada kullanılmamaktadır.

- Uluslararası ticarette taraflar, birbirlerini çok iyi tanıyamadıkları ve farklı ülkelerde farklı kambiyo rejimleri uygulandığı için karşılıklı bir güvensizlik ve risk içindedirler. Satıcı, sattığı malların bedelini tahsil etmek, alıcı ise sözleşmede saptanan malları zamanında almak amacındadır. Akreditifli işlemlerde banka, tarafsız bir garantör niteliğindedir.

- Satıcıya akreditifte belirtilen uygun vesaiki ibraz etmesi halinde ödemeyi taahhüt etmektedir. Satıcı akreditif şartlarına uygun hareket etmezse, banka hiç bir şekilde ödeme yapmaz. Bu ise alıcı açısından büyük bir güven unsurudur. Bu nedenlerle akreditif her iki tarafa da en yüksek düzeyde güvence sağlayan bir ödeme şeklidir.

Akreditifte Taraflar

- **Amir (Applicant):** Akreditif açtırmak üzere bankasına başvuruda bulunan alıcı.
- **Amir banka (Issuing Bank):** Akreditifi açan banka.
- **İhbar veya teyit bankası (Advising or Confirming Bank):** Genellikle ihracatçının ülkesinde bulunan, ihracatçıya lehine akreditif açıldığını bildiren veya teyit eden banka.
- **Lehtar (Beneficiary):** Lehine akreditif açılan satıcı.

İş Akışı

- Amir bankasına başvuru yaparak ihracatçı lehine ihracatçının ülkesinde bulunan banka aracılığı ile akreditif açılma talebinde bulunur.
- Amir banka müşterisinin gayri nakdi kredi limitlerini dikkate alarak gerekli teminatları almak suretiyle talimatı işleme alır.

- Amir banka amirin talimatında yer alan şartlar (yükleme vadesi , taşıma aracı , yükleme ve boşaltma limanları vs.) ve bu şartlara bağlı olarak istenen belgeleri içeren küşat metnini tanzim etmek suretiyle ihracatçının bankasına gönderir.

- Akreditifi alan ihracatçının bankası, lehine akreditif açıldığını ihracatçıya ihbar eder ve akreditifin bir nüshasını şartları öğrenmesi için ihracatçıya gönderir.
- Lehtar akreditifi aldığı anda, şartların alıcı ile yapmış olduğu anlaşmanın şartlarına uygun olup olmadığını kontrol eder ve herhangi bir itirazı var ise bundan alıcısını haberdar eder.

- Lehine akreditif açılan satıcı, akreditif şartlarına uygun olarak yüklemeyi yapar ve akreditif şartlarında belirtilen belgeleri bankasına ibraz eder.
- Banka belgeleri inceleyerek akreditif şartlarına uygunluğunu saptadıktan sonra, akreditif şartlarına göre, eğer teyitli akreditif ise:

- a) ödeme yapar veya
- b) poliçeyi kabul eder veya
- c) vesaiki iştirâ eder veya
- d) vadesinde ödeme taahhüdünde bulunur ve vesaiki akreditifi açan bankaya göndererek kendisinin lehtara karşı yerine getirdiği yükümlülüğün bu kez kendisine karşı yerine getirilmesini ister.

- Akreditif teyitsiz ise ihbar bankası amir bankaya bir römiz mektubu ekinde belgeleri gönderir; amir bankadan gelen ödeme talimatına göre lehtara ödeme yapar.
- Amir banka gelen vesaiki tekrar inceler ve uygun olması durumunda ödeme yapar veya ödeme taahhüdünde bulunur.

- Amir banka gönderilen vesaiki, ödeme yapması veya ödeme taahhüdünde bulunması karşılığında alıcıya verir.

■ Ek 5.1 : Akreditif örneği

Uyumsuzluk ve Rezerv Bildirimi

- Amir banka ödeme yapmadan veya kabul mesajı çekmeden önce vesaiki akreditif şartlarına uygunluk yönünden inceler. Bir uyumsuzluk (discrepancy) tesbit edilmesi durumunda vesaik üzerine rezerv koyduğunu lehdarın bankasına testli mesaj ile bildirir.

- İnceleme süresi maksimum 5 iş günü olup bu sürenin aşılması durumunda vesaik kabul edilmiş sayılır ve rezerv bildirimi yapılamaz.

- Rezerv bildirimi sonrasında amir banka vesaiki lehdarin **emire amade** olarak tutar.
 - Pls be advised that due to following discrepancies we put reserve on docs and **we hold docs at your disposal.**
 - Late shipment.
 - Description of goods is different on commercial invoice.
- Rgds./Int.Div.

Sık Rastlanan Uyumsuzluklar

- Akreditifte belirtilen vesaiğin tamamının ibraz edilmemesi,
- İbraz edilen belgeler arasında tutarsızlık; belgelerde birbiriyle çelişen hususlar olması (özellikle mal tanımı, mal ağırlığı meblağ ve markalarda),
- Faturadaki mal tanımının akreditiftekinden farklı olması,

- Akreditifte öngörülen ibarelerin vesaikte yer almaması (özellikle akreditif tarih ve numarası, sözleşme tarihi ve sayısı, proforma fatura tarihi ve sayısı, sigorta sözleşmesinin tarihi ve sayısı),
- Vesaiğin üzerindeki firma adının ve ülkesinin akreditiftekinden farklı olması,
- Vesaiğin imzasız olması,

- Yüklemenin, yükleme vadesinden sonra yapılması,
- Eksik yükleme yapılması,
- Akreditif meblağının aşılması,
- Vesaikin akreditif vadesi içinde ibraz edilmemesi,

- Yükleme ve boşaltma yerlerinin akreditifte öngörülenden farklı olması,
- Taşıma belgesinde malların fiilen yüklendiğini gösteren ibare olmaması,
- Temiz olmayan konşimento ibrazı,

- Kabul edileceği belirtilmemesine rağmen "Charter Party" konşimento ibraz edilmesi,
- Konşimentoda navlunla ilgili şerhin bulunmaması veya yanlış navlun şerhi bulunması,
- Belgelerde değişiklik, kazıntı, silinti yapıldığı halde bu işlemlerin söz konusu belgeleri tanzim edenlerce onaylanmış olmaması,

- Sigorta poliçesinin akreditif koşullarına uymaması (akreditifte öngörülen rizikoları kapsamaması, sigortanın yükleme tarihinden daha sonra yapılması, sigorta meblağının akreditifte öngörülenden daha az olması, sigortanın akreditifteki döviz cinsinden farklı bir döviz cinsi üzerinden yapılması),

- Poliçenin akreditifte öngörüldüğü şekilde tanzim edilmemesi,
- Konşimento, poliçe ve sigorta poliçesinin doğru bir şekilde ciro edilmemesi,
- Gözetme belgesinde gösterilen mal kalitesi ve ağırlığının akreditifte öngörülenden daha düşük olması.

Teyit (Confirmation)

- Amir banka dışında ikinci bir bankanın uygun vesaik ibrazı karşılığında ödeme, kabul, iştirak, vadesinde ödeme yükümlülüklerinden biri altına girmesine verilen addır.
- Bir akreditife sadece bir banka tarafından teyit eklenir. (Silent Confirmation hariç)

- Teyit bankasının bir akreditife teyit ilave edebilmesi için nezdinde amir banka lehine tahsis edilmiş gayri nakdi kredi limitinin bulunması gerekir.
- Bir banka kendisine gönderilen teyitli bir akreditifi teyitsiz olarak ihbar edebilir. Teyit ilave etmek zorunda değildir.

Akreditifler ile ilgili süreler

- **Akreditif Vadesi (Expiry Date):**
Akreditif tahtında vesaik ibraz edilebilecek en son günü ifade eder.
- **Sevk Tarihi (Latest Date of Shipment):**
Malların yüklenebileceği en son tarihi ifade eder.

- **İbraz Süresi (Period for Presentation) :**
Vesaikin yüklemekten sonra kaç gün içinde ibraz edileceğini belirtir.

Ödeme Şekillerine Göre Akreditif Türleri

■ Görüldüğünde Ödemeli (By Payment, at sight):

Amir banka gelen vesaikin akreditif şartlarına uygunluğunu saptadığında ihbar bankasına ödemeyi derhal yapar.

Teyitli bir akreditifte ise, teyit bankası, lehtar tarafından akreditif şartlarına uygun vesaik ibraz edildiğinde, ödemeyi yaparak vesaiki amir bankaya gönderir ve rambursman talebinde bulunur.

■ Vadeli Ödeme (By Deferred Payment):

Vadeli akreditiflerde lehtara ödeme, öngörülen vesaikin teslimi karşılığında ve fakat belirli bir süre sonra yapılır. Bu süre akreditif şartlarında "ödeme vadesi" olarak belirtilir.

■ Kabul Kredili Ödeme (By Acceptance):

Akreditifte vadeli poliçenin kabul için vesaikle birlikte ibraz edilmesi söz konusu ise, bu çeşit akreditife kabul kredili akreditif denir

Poliçe teyitsiz akreditiflerde amir banka üzerine; Teyitli akreditiflerde ise teyit bankası üzerine keşide edilir.

■ **İştiralı (By Negotiation):**

Görevli bankanın vadesinden önce lehdara vesaik bedelini ödeyebileceği yani vesaiki kırabileceği akreditiflerdir.

İştira bankası akreditifi açan bankadan vesaikin bedelini alamaması halinde akreditifi teyit etmiş ise ihracatçıya rücu edemeyecek, teyit etmemiş ise ihracatçıya rücu edebilecektir.

Rambursman (Reimbursement)

- Akrediflerde ödemeye aracılık eden bankaya "Rambursman Bankası" denir.
- Uygulamada genellikle teyitli akreditiflerde rambursman bankası bulunur.
- Teyit bankası, uygun vesaikin ibraz edilmesi halinde akreditifin ödeme şartlarına göre rambursman bankasına başvurarak vesaik bedelini tahsil eder.

- Rambursman işlemlerinin tabi tutulacağı esasları içeren ICC 725 sayılı Broşürü (Uniform Rules for Bank-to-Bank Reimbursements under Documentary Credits) 01.10.2008 tarihinden itibaren uygulamaya konulmuştur.

Özel Akreditifler

■ **Dönen (Revolving):**

Revolving akreditifler, yeni bir akreditif açılması için bankaya yeniden başvurulmaksızın, varolan akreditifin vadesi sonuna kadar, kendiliğinden sürekli olarak yenilenmesine olanak sağlayan bir akreditif türüdür

- "Cumulative revolving" akreditiflerde, belirli bir döneme ait akreditif meblağının kullanılmayan bölümü, müteakip dönemde kullanılabilir. "Non-cumulative" akreditiflerde ise bu mümkün değildir. Her dönem için sabit bir meblağ belirlenir ve o döneme ait kullanılmayan kısım onu takip eden dönemde kullanılamaz.

■ **Red Clause:**

Vesaik ibrazından önce lehdara belli bir miktar avans ödemesi içeren akreditiflerdir.

Kısmi yüklemeye müsaade eden akreditiflerde peşin ödenen kısmın hangi yüklemeden mahsup edileceği belirtilmelidir.

■ **Devredilebilir (Transferable):**

Devredilebilir akreditifler; kredi şartları değiştirilmeksizin lehtar tarafından, akreditiften doğan hakların ve yükümlülüklerin üçüncü bir kişiye veya kişilere devredilmesine olanak sağlayan bir akreditif türüdür. Genellikle araçlar tarafından gerçekleştirilen alım-satım işlerinde akreditifin gerçek satıcıya devredilmesi amacını taşır.

- Bu tür akreditifler yalnızca bir kez devredilebilir. Lehine devir yapılan ikinci lehtar veya lehtarlar, akreditiften doğan haklarını başkalarına devredemezler.
- Bu tür akreditifler birden çok kişiye devredilebilir fakat bu durumda akreditifte kısmi yüklemeye izin verilmiş olması gerekir.
- İkinci lehtar(lar) akreditifi birinci lehtara tekrar devredebilir.

- Ek 5.2: UCP600 Uniform Customs and Practice for Documentary Credits
- Ek 5.3: eUCP Supplement to UCP600 for Electronic Presentation
- Ek 5.4: URR725 Rules for Bank-to-Bank Reimbursements under Documentary Credits
- Ek 5.5: ISBP – International Standard Banking Practice for Examination of Documents under Documentary Credits

Sender : IRVTUS3N
Bank of New York

Receiver : ISBKTRIS
T. Is Bankası

27: Sequence of Total
1/1

40A: Form of Documentary Credit
IRREVOCABLE

20: Documentary Credit Number
STI447931

31C: Date of Issue
020813

31D: Date and Place of Expiry
021222 TURKEY

50: Applicant
Y LCC.
NEW YORK
U.S.A.

59: Beneficiary
X LTD.STI.
ISTANBUL
TURKEY

32B: Currency Code Amount
Currency : USD
Amount : #270.357,08#

39B: Maximum Credit Amount
NOT EXCEEDING

41A: Available with/by - SWIFT Addr
T. IS BANKASI
HEAD OFFICE
ISTANBUL TURKEY
BY PAYMENT

43P: Partial Shipments
NOT ALLOWED

43T: Transshipment
ALLOWED

44A: On Board/Disp/Taking Charge
PLACE OF LOADING: ISTANBUL TURKIYE

44B: For Transportation to
PLACE OF DISCHARGE: NEW YORK BY VESSEL

44C: Latest Date of Shipment
021202

45A: Descp of Goods and/or Services
PRIME, NEWLY PRODUCED ERW SQUARE AND
RECTANGULAR TUBING,BLACK, PLAIN END ACCORDING
TO ASTM A500, GRADE B ,WITH UNIFORM PIECE COUNT
PER BUNDLE AS PER PROF.INV.NO:ST22 DD:020726 TERMS
OF DELIVERY:CIF NEW YORK

46A: Documents Required

- +1 ORIGINAL PLUS 3 COPIES OF COMMERCIAL INVOICE DULY SIGNED BY THE BENEFICIARY INDICATING CIF VALUE AND THE ORIGIN OF THE GOODS SHIPPED.
- +1 ORG CLEAN ON BOARD B/L ISSUED TO THE ORDER OF BANK OF NEW YORK MARKED FREIGHT PREPAID AND NOTIFY APPLICANT'S FULL NAME AND ADDRESS.
- +1 ORG INSURANCE POLICY OR CERTIFICATE ENDORSED TO THE ORDER OF BANK OF NEW YORK FOR THE CIF INVOICE VALUE PLUS 10 PERCENT COVERING ALL RISKS INSTITUTE CARGO CLAUSE (A)WAR RISKS INSTITUTE WAR CLAUSES (CARGO) S.R. AND C.C. AND N.D. AND T.P. FROM WAREHOUSE TO WAREHOUSE INDICATING 'CLAIMS PAYABLE IN NEW YORK' AND IRRESPECTIVE OF PERCENTAGE'.
- +1 ORG CERTIFICATE OF ORIGIN ISSUED OR LEGALIZED BY LOCAL CHAMBER OF COMMERCE INDICATING ORIGIN OF THE GOODS SHIPPED.
- +1 ORG SIGNED INSPECTION CERTIFICATE IN ENGLISH ISSUED BY AN INDEPENDENT INSPECTION COMPANY STATING THAT ALL MATERIAL IS PRODUCED ACCORDING TO ASTM A 500, BLACK, GRADE B ,WITH UNIFORM PIECES COUNT PER BUNDLE AND ALSO STATING THE FOLLOWING:
 - A)THAT THE BUNDLES ARE COUNTED TO ACHIEVE UNIFORM PIECE COUNT.
 - B)THAT THE BUNDLES ARE SECURELY STRAPPED WITH MINIMUM 10 TIES OR STRAPS AND ARE FULLY COVERED.
 - C)THAT THE TUBING IS STRAIGHT WITH NO WAVES WITH STRAIGHTNESS TOLERANCE ACCORDING TO ASTM STANDARTS.

47A: Additional Conditions

- +DOCS WILL BE SENT TO OUR BANK'S ADDRESS:BANK OF NEW YORK H/O INT/DIV NEW YORK U.S.A. BY ANY SPECIAL COURIER SERVICE.
- +IF WE ARE NOT INFORMED BY YOU ABOUT THE UTILIZATION OF THIS CREDIT WITHIN 7 BANKING DAYS AFTER THE EXPIRY DATE OF THE CREDIT ANY BALANCE WHICH HAS NOT BEEN UTILIZED WILL AUTOMATICALLY BE CONSIDERED AS CANCELLED WITHOUT ANY WRITTEN ADVICE FROM OUR PART TO THIS EFFECT.
- +ALL DOCS SHOULD BEAR OUR L/C REF.
- +USD50,00 DISCREPANCY FEE WILL BE DEDUCTED FROM PROCEEDS,IF DOCUMENTS PRESENTED WITH THE DISCREPANCIES.
- + NOTWITHSTANDING THE PROVISIONS OF UCP500, IF WE GIVE NOTICE OF REFUSAL OF DOCUMENTS, WE SHALL HOWEVER RETAIN OUR RIGHT TO ACCEPT A WAIVER OF DISCREPANCIES FROM THE APPLICANT

AND, SUBJECT TO SUCH WAIVER ACCEPTABLE TO US, TO
RELEASE DOCUMENTS AGAINST THAT WAIVER
WITHOUT REFERENCE TO THE PRESENTER PROVIDED
THAT NO WRITTEN INSTRUCTIONS TO THE CONTRARY
HAVE BEEN RECEIVED BY US BY THE PRESENTER BEFORE
THE RELEASE OF THE DOCUMENTS AND WE WILL HAVE
NO LIABILITY TO THE PRESENTER IN RESPECT OF ANY
SUCH RELEASE.

71B: Charges

ALL BANKING COMMISSIONS AND CHARGES
ARE FOR BENEF'S ACCOUNT.

48: Period for Presentation

21 DAYS FROM B/L DATE BUT WITHIN
VALIDITY OF L/C.

49: Confirmation Instructions

CONFIRM

53A: Reimbursing Bank - BIC

AEIBUS33
AMERICAN EXPRESS BANK
NEW YORK USA

78: Instruc to Pay/Accept/Negot Bnk

UPON PRESENTATION OF CREDIT CONFORM DOCS TO
YOUR BANK, YOU ARE AUTHORIZED TO CLAIM
REIMBURSEMENT FROM AMERICAN EXPRESS BANK NEW
YORK BRANCH ON OUR USD ACCOUNT:6545313216543
FOR DOCS AMOUNT ONLY WITH FOUR WORKING DAYS
VALUE AFTER YOUR TESTED DEBIT ADVICE MSG
QUOTING OUR REF.

72: Sender to Receiver Information

PLS ACK RECEIPT

İthalat ve İhracat Yönetimi
İstanbul Ticaret Üniversitesi İşletme Fakültesi

VI. Bölüm

Transit Ticaret

- Transit ticaret kısaca Türkiye dışında bir ülkede yerleşik satıcıdan alınan malın Türkiye dışında bir ülkede yerleşik bir alıcıya satılması demektir.

- Transit ticaret, yurt dışında veya serbest bölgede yerleşik bir firmadan ya da antrepodan satın alınan malın ülkemiz üzerinden transit olarak veya doğrudan doğruya yurt dışında veya serbest bölgede yerleşik bir firmaya ya da antrepoda satılmasıdır.

- 12.07.2008 tarih ve 26934 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İhracat Yönetmeliği'nde değişiklik yapılmış ve Transit Ticarete İlişkin Tebliğ yürürlükten kaldırılmıştır.

Tebliğin yürürlükten kaldırılması ile bu tebliğ gereğince doldurulması gereken transit ticaret formu uygulaması da kaldırılmıştır. Bundan böyle transit ticaret işlemleri, gümrük mevzuatında yer alan transit rejimi çerçevesinde yürütülecektir.

- T.C.Merkez Bankası Transit Ticaret Uygulama Genelgesi dayanağını iptal edilen Tebliğ'den aldığından adı geçen T.C.Merkez Bankası Genelgesi de fiilen uygulanmamaktadır.
- 12.Temmuz 2008 tarihinden itibaren bankalar Transit Ticaret Formu düzenlemeyecektir.
- 12 Temmuz 2008 tarihinden önce düzenlenmiş bulunan TTF'lere dayanılarak herhangi bir vergi resim ve harç istisnası uygulanmışsa, taahhüdün kapatılması izlenecektir.

- Transit Ticarete bankaların aracılık ve takip yükümlülüğü ortadan kalkmıştır.

Takas ve Bağlı Muamele

- 2006/4 sayılı Takas ve Bağlı Muamele Tebliđi yürürlükten kaldırılmıştır.
- Takas ve Bağlı Muamele işlemlerinin gümrük mevzuatına göre ithalat ve ihracat hükümlerine göre yürütülecektir.
- Sonuç olarak bankaların aracılık ve takip yükümlülüğü ortadan kalkmıştır.

Bağlı Muamele

- Dış ticarete ikiden fazla taraf arasında yapılan takas işlemidir.

İthalat ve İhracat Yönetimi
İstanbul Ticaret Üniversitesi İşletme Fakültesi

VII. Bölüm

Kambiyo Mevzuatı

- Ülkemizde yurt içi ile yurt dışı arasında mal ve hizmet hareketlerini düzenleyen ithalat ve ihracat mevzuatının toplamına "**Dış Ticaret Mevzuatı**" adı verilmektedir.
- Mal hareketinin tersi istikametinde yeralan para hareketlerini düzenleyen mevzuata ise "**Kambiyo Mevzuatı**" adı verilmektedir.

- Ülkemizde kambiyo denetleme sisteminin kaynağı 1567 sayılı "Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkındaki" kanundur.
- Bu kanun gerekli kararları alma yetkisini Bakanlar kuruluna vermiştir.
- Bakanlar kurulu bu kanunun verdiği yetki ile günümüze kadar 32 adet karar çıkarmıştır.

- Hazine Müsteşarlığı tarafından 23.07.2009 tarih, 2009-GNL-1 sayılı yeni İhracat ve İthalat Genelgesi yayımlanmıştır.
- Ek 7.1: 23.07.2009 tarih, 2009-GNL-1 sayılı İhracat ve İthalat Genelgesi

İHRACAT VE İTHALAT GENELGESİ

Hazine Müsteşarlığı
Banka ve Kambiyo Genel Müdürlüğü
B.02.1. HZN.0.09.01.01
SAYI:2008-GNL-2
TARİH:13.08.2008

1.İHRACAT

İhracat bedellerinin konvertibl dövizler üzerinden tahsili

1.1.İhracat bedelleri, Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar, bu Karara ilişkin 2008/32-34 sayılı Tebliğ ve Hazine Müsteşarlığı tarafından buna ek olarak yapılacak düzenlemeler çerçevesinde ihracatçı ile ithalatçı arasındaki sözleşmeye ve uluslararası kurallar ile bankacılık teamüllerine göre firmaların yazılı beyanına istinaden Merkez Bankası tarafından belirlenen konvertibl dövizler veya Türk Lirası olarak tahsil edilir.

Ödeme şekilleri

1.2.İhracat bedelleri, satış sözleşmesinde belirlenen kurallar ve uluslararası ticari uygulamalar çerçevesinde “Akreditifli Ödeme”, “Vesaik Mukabili Ödeme”, “Mal Mukabili Ödeme”, “Kabul Kredili Akreditifli Ödeme”, “Kabul Kredili Vesaik Mukabili Ödeme”, “Kabul Kredili Mal Mukabili Ödeme” ve “Peşin Ödeme” şekillerine göre tahsil edilir.

Döviz Alım ve Satım Belgeleri

1.3.Bankalarca yapılan işlemler sırasında Merkez Bankasınca belirlenen esas ve usuller dikkate alınarak, döviz alım belgesi (DAB), döviz satım belgesi (DSB) ve Türk parası transfer belgesi (TPTB) düzenlenir.

İhracat bedellerinin tasarrufu

1.4.1.Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Karar ve anılan Karar’a ilişkin 2008-32/34 sayılı Tebliğ çerçevesinde ihracat bedeli dövizler ilgililerce serbestçe tasarruf edilebilir. Bu bedellerin döviz tevdiat hesaplarına alınması veya Türk Lirasına çevrilerek kullanılması mümkün bulunmaktadır. İhracat bedelinin Türk Lirasına dönüştürülmesi halinde bankalarca DAB düzenlenir. Bankalarca ihracat alışı talep eden ihracatçı firmalardan başka bir belge aramaya gerek kalmaksızın sadece firma beyanı ile gümrük beyannamesine (GB) ilişkin bilgilerin DAB'a yazılması mümkün bulunmaktadır. Türk Lirası üzerinden yapılan ihracatta firmanın talep etmesi halinde DAB düzenlenebilir. Ancak, özel fatura ile yapılan ihracatta Maliye Bakanlığı ve Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın görüş ve talimatlarına göre hareket edilmesi gerekmektedir.

1.4.2.Döviz alışının ihracat bedeli olarak yapılmasının talep edildiği hallerde bankalarca dövizin yurtdışı kaynaklı olması şartı aranır.

1.4.3.Yabancı taşıtlar ile yabancı ülkelere sefer yapan yerli taşıtlara ihracat rejimine göre verilen yağ, yakıt, temizlik maddeleri ve kumanyaya ilişkin mal bedelinin, Türkiye’de yerleşik alıcı firmalar tarafından yurt içinden yapılan havalelerle ödenmesi halinde bu ödemenin ihracat bedeli olarak kabul edilmek suretiyle aracı bankalarca alışının yapılması mümkündür.

1.4.4.Serbest bölgelerden gelen ihracat bedeli ile ilgili DAB istenilmesi halinde bu dövizlere ilişkin ihracatın serbest bölgelere yapıldığına ilişkin firmaların yazılı beyanı aranır.

Peşin dövizde süre

1.5. Peşin döviz karşılığında ihracatın 18 ay içinde gerçekleştirilmesi zorunludur. Ancak, gemi inşa ve ihraç (hazır gemi hariç) bedeli olan peşin dövizlerde bu süre 24 aydır. Dahilde İşleme İzin Belgesi ve Vergi, Resim ve Harç İstisna Belgesi kapsamında ihracat, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlerle ilgili olarak sağlanan peşin dövizlerin kullanım süresi belge süresi (ek süreler dahil) kadardır. İade edilen veya süresi içinde ihracatı gerçekleştirilemeyen peşin dövizler prefinansman hükümlerine tabi olur. Prefinansman hükümlerine tabi hale gelen peşin dövizlerin, ihracat taahhüt sürelerinin ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde uzatılması halinde, alıcının muvafakat etmesi kaydıyla kullanım süreleri de verilen ek süre kadar uzatılmış sayılır. Alıcıdan temin edilen prefinansman peşin döviz hükmündedir.

Peşin dövizde sürenin başlangıç tarihi

1.6.Peşin bedel karşılığı ihracatta süre, DAB düzenlenmesi halinde DAB'ın düzenlendiği tarihten, bu dövizlerin DTH'ye alınmış olması halinde ise bu hesaba alınış tarihinden itibaren başlar. Daha önce DTH'ye alınmış peşin bedelin bilahare DAB'a bağlatılması halinde sürenin başlangıç tarihi bu dövizlerin DTH'ye alındığı tarihtir.

Peşin dövizin kapatılması

1.7.1.Bankalarca peşin bedel hesabı kapatılırken ihracatçının, GB tarih ve tutarını içeren yazılı beyanı esas alınır. Peşin bedel karşılığında ihracat, peşin bedeli gönderene yapılabileceği gibi ihracatçının yazılı olarak beyan edeceği başka bir ithalatçıya da yapılabilir.

1.7.2.Peşin bedel, alışının yapıldığı veya DTH'ye alındığı tarihten önce gerçekleştirilen ihracata ilişkin GB'nin beyanı ile tasfiye yoluyla iade edilemez.

1.7.3. Peşin bedelin tasfiye yoluyla iade edilmesi halinde, ihracatçı tarafından yazılı olarak beyan edilen GB'nin başka bir peşin bedel, prefinansman kredi taahhüdü veya belgesiz ihracat kredi taahhüdüne saydırılmayacağına ilişkin ihracatçı firmanın yazılı beyan vermesi gerekir.

1.7.4.Peşin bedel karşılığında ihracatın gerçekleştirilememesi veya peşin bedelin ihracattan sağlanan bedellerle iade edilememesi hallerinde, peşin bedel döviz satışı yapılmak suretiyle banka kaynağından veya ilgilinin döviz hesabından ya da alacaklının kabulü halinde TL olarak iade edilebilir.

1.7.5.Türk Lirası olarak gelen peşin ihracat bedellerinin döviz olarak yurt dışına iade edilmesi mümkündür.

1.7.6.Peşin bedeller, gönderenin muvafakatı ile devreden ihracatçı firmanın yazılı beyanının alınması ve devralan tarafından tekrar devredilmemek kaydıyla başka bir ihracatçı firmaya devredilebilir. Devir işlemi, DAB veya DTH'ye alınış tarihinden itibaren peşin bedelin kullanım süresi içinde kısmen veya tamamen ancak bir firmaya yapılabilir. Kısmi devir yapılan işlemlerde aynı firmaya bilahare devir yapılması mümkündür.

Peşin dövizde süre uzatımı

1.8. Bankalarca 18 aydan kısa vadeli peşin bedelin süresi 18 aya; gemi inşa ve ihracı amacıyla getirilen peşin bedelin süresi de 24 aya kadar uzatılabilir. Peşin bedellere ilişkin ek süre,

2000/1 Sayılı İhracat, İhracat Sayılan Satış ve Teslimler ile Döviz Kazandırıcı Hizmet ve Faaliyetlerde Vergi, Resim ve Harç İstisnası Hakkındaki Tebliğ'in 17 nci maddesinde belirtilen mücbir sebep ve fevkalade hal durumlarından birinin varlığı halinde Tebliğde belirtilen esaslara göre Dış Ticaret Müsteşarlığı veya döviz alışını yapan bankaca verilir.

İhracat bedelinin tahsili

1.9.1.İhracat bedeli;

- bankalar aracılığıyla havale şeklinde,
- İthalatçı, ihracatçı veya bunlar adına hareket ettiğini beyan eden Türkiye’de veya dışarıda yerleşik üçüncü kişilerce efektif olarak,
- İthalatçı, ihracatçı veya bunlar adına hareket ettiğini beyan eden Türkiye’de veya dışarıda yerleşik üçüncü kişilerce çek olarak,
- Kredi kartı ile

tahsil edilebilir.

1.9.2.İhracat bedeli Türkiye’deki bankalarca yurt dışındaki bankalar ile gerçek veya tüzel kişilere açılan kredilerden karşılanabilir.

1.9.3.İhracat bedelinin, ihracatçı adına açılacak DTH'ye alınması ve bu hesaptan kısmen veya tamamen ihracat bedeli olarak alışının yapılması mümkündür.

1.9.4.İhracatçı firmanın vekili bulunan kişi veya firma adına yurt dışından gelen dövizlerle açılan DTH'lerden, vekaletnamenin ihraçtan önce düzenlenmesi şartıyla vekili bulunulan ihracatçı firma adına veya imalatçı/tedarikçi firma adına ihracat bedeli alış yapılabilir.

İhracat bedelinin efektif olarak tahsili

1.10.1. Efektif olarak getirilen ihracat bedelinin yurt dışından getirildiğinin tespiti gümrük müdürlüklerince onaylı Döviz Beyan Tutanağı (DBT) ile yapılır.

1.10.2. DBT konusu efektifin ihracat bedeli olarak alışının yapılabilmesi için;

- DBT’nin “Geliş Sebebi” bölümünde efektiflerin getirilme sebebinin “Ticari” olduğunun kayıtlı olması,
- DBT’yi ibraz eden şahsın kimlik tespitinin yapılması,
- ihracatçının yazılı beyanının aranılması

gerekir.

1.10.3.Bankalara tevdi edilen efektifler, ilgililerce bankaya satılabilir veya yurt dışındaki alıcı veya Türkiye’deki ihracatçı firma adına açılan DTH’ye alınabilir. DTH’ye alınan bu dövizlerin daha sonra ihracatçı firma adına alış yapılabilir.

1.10.4. Bankalarca;

- Türkiye’de ikamet etmeyenlere özel fatura ile yapılan satış bedeli,
- Yabancı taşıtlar ile yabancı ülkelere sefer yapan yerli taşıtlara verilen yağ, yakıt ve temizlik maddeleri ile kumanya bedeli

efektiflerin alışında DBT ibrazı aranmaz.

1.10.5. İlgililerce havale olarak gelen ihracat bedelinin, bankadan efektif olarak alınması halinde bu efektifin başka bir banka tarafından ihracat bedeli olarak alışı, bu efektiflerin yurt dışından geldiğine ilişkin aracı banka yazısının ibrazı veya alış işlemi yapacak bankaca efektif konusu dövizlerin havale olarak geldiğinin bankadan teyidinin alınması kaydıyla yapılır.

İmalatçı/tedarikçi adına DAB düzenlenmesi

1.11.1.İmalatçı ya da tedarikçi tarafından yazılı olarak talep edilmesi durumunda imalatçı ve/veya tedarikçi adına gelen dövizin alış yapılarak ihracat bedelinin TL karşılıkları imalatçı ve/veya tedarikçi firmalara ödenirken DAB aracı ihracatçı adına da düzenlenebilir.

1.11.2.Aracı ihracatçı tarafından gerçekleştirilen ihracata ilişkin bedelin imalatçı ve/veya tedarikçiye döviz olarak temlikinden sonra tahsil edilmesi halinde, imalatçı veya tedarikçi tarafından söz konusu bedelin ihracat bedeli olarak alışının yapılmasının talep edilmesi halinde bu dövizlerin ihracat bedeli açıklaması ile imalatçı ve/veya tedarikçi firma adına alış yapılabilir.

İhracat alacağının iskonto edilmesi

1.12.İhracat alacağının iskonto edilmesine ilişkin talepler uluslararası bankacılık uygulamaları çerçevesinde poliçe, bono, vadeli akreditif vb karşılığında yerine getirilir. İhracatçı tarafından döviz veya TL olarak düzenlenen poliçe, bono, vadeli akreditif iskonto tarihindeki uluslararası para piyasasında geçerli faiz oranları dikkate alınarak yurt içindeki veya dışındaki bankalara iskonto ettirilebilir. Vadeli ihracat alacağının yurt içi bankalarca iskonto edilmesi işlemlerinde fon kaynağının yurt içi bankalardan sağlanması nedeniyle ödemenin yabancı para (YP) değil, Türk Lirası (TL) üzerinden yapılması gereklidir.

Factoring işlemi

1.13.1.Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Karara ilişkin 2008-32/34 sayılı Tebliğ'in 11 inci maddesinin 11 inci fıkrasına göre, bankalar ve factoring şirketleri tarafından ihracatçıların doğmuş veya doğacak alacaklarının devralınması suretiyle ihracatçılara döviz üzerinden fon kullanılması mümkün bulunmaktadır. Buna göre, bankalar ve factoring şirketlerince factoring sözleşmesine istinaden ihracatçılara yabancı para veya Türk Lirası üzerinden ödeme yapılabilir.

1.13.2.İhracat bedelinin faktör kuruluşun yurt içi kaynaklarından ödenmesi halinde factoring sözleşmesinin bankaya ibrazı üzerine, ihracat bedeli dövizler yurda getirildiğinde, faktör kuruluşun GB'nin tarih ve sayısı ile üzerinde temlik notu bulunan faturanın tarih ve sayısını içeren yazılı talimatına istinaden DAB ihracatçı firma adına veya imalatçı/tedarikçi adına düzenlenebilir.

Mahsup

1.14.1.İhracatçının, ithalat bedelleri ve görünmeyen işlemlere ilişkin giderleri ile yurt dışından sağladıkları döviz kredilerinin (faizi dahil) kısmen veya tamamen mal ve/veya hizmet ihracı bedeli dövizlerle mahsuben ödenmesi (ihracat bedelinin TL'ye çevrilmeden) herhangi bir süre kısıtlaması olmadan bankalarca gerçekleştirilebilir. Aracı ihracatçı tarafından yapılan ihracatta ihracat bedeli ihracatçının onayıyla imalatçının veya tedarikçinin döviz ödemelerinde kullanılabilir.

1.14.2.Firmalarca talep edilmesi halinde DAB/DSB düzenlenebilir. Bu durumda işlem yapan bankanın döviz alış kuru uygulanabilir.

1.14.3.Peşin dövizler mahsuben ödemede kullanılamaz.

2.İTHALAT

İthalat bedelleri

2.1.İthalat bedelleri, Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar, bu Karar'a ilişkin 2008/32-34 Sayılı Tebliğ ve Hazine Müsteşarlığı tarafından bunlara ek olarak yapılacak düzenlemeler çerçevesinde ithalatçı ile ihracatçı arasındaki sözleşmeye ve uluslararası kurallar ile bankacılık teamüllerine göre bankalar aracılığıyla konvertibl döviz veya TL olarak ödenir.

Ödeme şekilleri

2.2.İthalat işlemleri uluslararası kurallar ve bankacılık teamülleri çerçevesinde; "Akreditifli Ödeme", "Vadeli Akreditifli Ödeme", "Vesaik Mukabili Ödeme", "Mal Mukabili Ödeme", "Kabul Kredili Akreditifli Ödeme", "Kabul Kredili Vesaik Mukabili Ödeme", "Kabul Kredili Mal Mukabili Ödeme" ve "Peşin Ödeme"şekillerine göre gerçekleştirilir.

İthalat bedellerinin ödenmesi

2.3.1.İthalat bedelleri;

- Banka kaynaklarından,
- İthalatçıya ait DTH'den,
- Kredi kartından,
- İthalatçı tarafından ihracat bedeli olduğu beyan edilen alışı yapılmamış ihracat bedelinden,
- Sermaye hareketlerine ilişkin hükümler çerçevesinde sağlanan kredilerden

karşılanmak suretiyle ödenebilir.

2.3.2.Bankalarca ithalat bedelinin ödenmesini teminen çek düzenlenemez.

2.3.3.Bedeli kredi kartı ile ödenen ithalat işlemleri Sermaye Hareketleri Genelgesi hükümleri çerçevesinde sonuçlandırılır.

2.3.4. İthalat bedeli, ihracatçının veya bankasının talimatına istinaden Türkiye'de bu ihracatçı adına açılan DTH'ye veya TL mevduat hesabına yatırılmak suretiyle ödenebilir.

2.3.5. Mal mukabili ithalatta firmaların mal bedelinin transferine ilişkin talepleri firmanın yazılı olarak beyan edeceği gümrük beyannamesi tarih ve numarasına istinaden bankalarca yerine getirilir.

2.3.6. Bankalarca aracılık edilen ithalat ödemeleri kapsamında firmalarca talep edilmesi halinde bu ödemelere ilişkin bilgileri içeren yazı verilebilir.

2.3.7.Vadeli akreditif, kabul kredili ve mal mukabili ödeme şekline göre yapılan ithalatta, firmaların beyanına istinaden görünmeyen işlemlere ilişkin hükümler çerçevesinde faiz transferi yapılabilir.

Üçüncü ülkelerdeki bankalar nezdinde akreditif açılması

2.4. Bankalarca, Türkiye dışındaki bir ülkeden diğer bir üçüncü ülkeye mal ithalatı yapacak yurt içinde veya dışındaki firmalar lehine bankacılık teamüllerine göre bedelleri kendi kaynaklarından veya firmaların DTH'lerinden karşılanmak üzere üçüncü ülkelerdeki (serbest bölgeler dahil) bankalar nezdinde akreditif açılabilir ve uluslararası kurallara göre mal bedeli için transfer yapılabilir.

Faktoring işlemleri

2.5.Türkiye'de yerleşik faktoring kuruluşu ile ihracatçı firma arasında imzalanan faktoring sözleşmesi kapsamında faktoring kuruluşu tarafından ithalden önce ithalatçı firma adına yurt dışına transferi gerçekleştirilen tutarlar, ithalat ve ihracat faktoring sözleşmelerinin transferi gerçekleştiren bankaya ibrazı kaydıyla peşin ödeme olarak dikkate alınır.

Transit Ticaret

2.6.Transit ticaret alış bedellerinin ödenmesinde ithalat bedellerinin ödenmesinde esas olan kurallar geçerlidir.

İthalat ve İhracat Yönetimi
İstanbul Ticaret Üniversitesi İşletme Fakültesi

VIII. Bölüm

Merkezi Operasyon

- Bankalarda işlemlerin yapıldığı geri ofis (back office) birimlerine operasyon adı verilmektedir.
- Günümüzde tüm bankalar şubelerde bulunan operasyon birimlerini ortadan kaldırıp büyük oranda işlemlerini merkezde yapmaya başlamışlardır.

- Merkezleşmeyi tetikleyen en büyük etken elektronik sistemlerde son yıllarda gerçekleşen hızlı gelişmelerdir.

Merkezileşmenin Sebepleri

- Hata oranının düşürülmesi.
- Hizmet kalitesinin artırılması.
- Şubelerin daha fazla müşteri odaklı çalışmalarına fırsat yaratılması.
- Daha az insan kaynağı ile varolan işlem yükünün taşınması (konunun uzmanı kadrolarının şubelerde bulundurulması zorunluluğunun ortadan kalkması).

- İşlem prosedürlerinde yeknesaklığın sağlanabilmesi.
- Takip ve birimler arası entegrasyonun daha rahat sağlanması.
- İşlem adetlerinin ölçülerek hızın artırılması.

Bankalarda Kullanılan Sistemler

İş Akışları Sistemi

- Elektronik form ve belge haline dönüştürülmüş işlemlerin katılımcılar arasında dolaşımını sağlayan süreç otomasyonu sistemlerine verilen addır.

SWIFT Sistemi

- Dünya Çapında Bankalar Arası Finansal Telekomünikasyon Sınırlı Sorumlu kooperatif Topluluğu – SWIFT.SCRL (*Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication Limited Liability Cooperative Society*) finans sektöründe elektronik ortamda güvenli iletişim amacıyla kurulmuş bir kurumdur.

- Swift mesajları bankalar ve diğer finans kurumları arasında gerçekleşen iletişimin elektronik ortama taşınmasını sağlamıştır.
- SWIFT anlaşması bulunan bankalar arasında gönderilen SWIFT mesajları , gönderen bankanın en üst düzeyden temsil yetkisine sahip çalışanları tarafından imzalanmış kabul edilir.

SWIFT Mesajlarına Bazı Örenekler:

- MT103 - Single Customer Credit Transfer
- MT202 – Bank to Bank Transfer
- MT700 – Documentary Credit Issue
- MT705 – Pre-advice
- MT707 – Amendment
- MT710 – Advice of Third Bank
- MT720 – Transfer of Documentary Credit
- MT730 - Acknowledgement

- MT734 – Advice of Refusal
- MT740 – Authorization to Reimbursement
- MT742 – Reimbursement Claim
- MT750 – Advice of Discharge
- MT752 – Authorization
- MT754 – Advice of Payment
- Mt756 – Advice of Reimbursement /
Payment

İthalat ve İhracat Yönetimi
İstanbul Ticaret Üniversitesi İşletme Fakültesi

IX. Bölüm

Banka Garantisi (Teminat Mektubu) (Letter of Guarantee)

- Bir bankanın herhangi bir kontratın şartlarının yerine getirilmemesi halinde belirli bir paranın, üçüncü şahıslara ödeneceğini belirten gayrikabilirücu bir taahhüdüdür.

- Bankacılık açısından gayri nakdi bir kredidir.
- İthalatçı lehine (Payment Guarantee) veya ihracatçı lehine (Performance Bond) verilebilir.
- Yani banka bir borç ödenmediği durumda ödemeyi veya taahhüt edilen bir iş gereği gibi yapılmadı takdirde tazminatını ödemeyi taahhüt eder.

Taraflar

- **Amir-Lehtar:** Lehine teminat mektubu verilen taraf.
- **Muhatab:** Teminat mektubu ile kendisini garanti altına alan.
- **Garantör:** Muhataba karşı yükümlülük altına giren bankadır.

Stand by Letter of Credit

- Bu tür mektuplar A.B.D.'nde garanti mektubu yerine kullanılmakta olup, A.B.D. Yasaları Avrupa ülkelerinde kullanılan garantilerin kullanılmasına izin vermemektedir.

- Format olarak akreditiflerle benzer özellikler taşımasına rağmen çalışma mantığı farklıdır.
- Akreditifler malın yüklendiğini tevsik eden akreditif şartlarına uygun vesaik ibrazında ödemeyi taahhüt eder. Stand by akreditif ise mal bedelinin ithalatçı tarafından ödenmediğini tevsik eden belgelerin stand by şartlarına uygun şekilde ibrazı karşılığı ödemeyi taahhüt eder.

- Ek 11.1: URDG 458- Uniform Rules for Demand Guarantees

İthalat ve İhracat Yönetimi
İstanbul Ticaret Üniversitesi İşletme Fakültesi

X. Bölüm

İştira (Forfaiting)

- İhracatçıların avalli kabul kredili işlemlerinden veya vadeli akreditiflerinden doğan kesinleşmiş alacaklarının banka tarafından kırılarak vadesinden önce ihracatçıya ödenmesidir.
- İhracatçı alacağını bankaya temlik eder banka ise rücu hakkı olmaksızın (without recourse) bu alacağı satın alır.

Factoring

- Kredili satış yapan firmaların doğmuş alacak haklarının factor ya da factoring şirketlerine satılmasından oluşan finansal bir faaliyettir.

Finansal Kiralama (Leasing)

- Bir yatırım malının mülkiyetinin finansal kiralama şirketinde kalması koşuluyla, taraflar arasında belirlenen kiralar karşılığında kullanım hakkının kiracıya verilmesi ve daha sonra sözleşmede belirlenen değer üzerinden kiracıya devredilmesini sağlayan bir finansman yöntemidir.

- Firmalar Teşvik belgelerinin leasing şirketlerine devrederek kira tutarında indirim sağlarlar.
- Bu nedenle yatırım teşvik belgesi kapsamında yapılan ithalat işlemleri leasing firmaları tarafından yoğun şekilde yapılır.
